

FESTA SAN LAWRENZ 2021

Il-Belt Vittoriosa tiċċelebra l-patrun tagħha

Endless Mobile Plans now 5G

from
€24.99
/month

Inspired by what you do next

A €2 paper bill charge applies. Terms and conditions apply.

IL-MEGA PROGETT TAL-KOPPLA: HOLMA SSIR REALTÀ

FR JOHN AVELLINO

Il-jum tal-Hadd, 1 ta' Awwissu 2021, se jibqa' mnaqqax fl-istorja tal-knisja Kolleġġjata tagħna. Il-holma tal-Vittoriosani ssir realtà: il-koppla tal-knisja tagħna, li nbiet wara l-aħħar gwerra, wara li dik antika ġġarfet kawża tal-attakk fuq l-HMS *Illustrious*, terġa' tieħu l-ħajja bil-pittura tal-artist Ġħawdexi, Manuel Farrugia, u x-xogħol ta' restawr u dekorazzjoni.

Il-moħħ wara dan kollu kien l-Arċipriet, il-Kan Karm Busuttil, li emmen f'dan il-proġett u xtaq jagħti rigal lill-poplu Vittoriosan. L-Arċipriet mhux biss iddedika hafna enerġija u ħsieb fuq dan il-proġett, imma xtaq ukoll li hu u l-familja tiegħu jidħlu għall-ispiżza sostanzjali tal-pittura. Kieku ma kienx hekk, ma konniex naslu.

Barra l-pittura, sar xogħol estensiv ta' tindif u tibjid tal-ħitan u l-pilastri minn Paul Spiteri, waqt li Roderick Busuttil ingħata l-linkarigu li jindura partijiet minnha, meghħjun minn David Piscopo u Lawrence Spiteri. Arthur Demarco u Lawrence Avellino kienu responsabbi għall-installazzjoni tad-dawl artistiku, meghħjuna minn Melvin Degiorgio, Andrew Demarco, Stefan Gauci u Lawrence Gellel. Il-kumpanija ESS Ltd tal-Imriehel issupplixxiet l-acċessorji elettriċi. Ronald Brincat ħadem twieqi ġodda għall-anterna u rrestawra t-twieqi t-tifel, waqt li Joseph Micallef ħadem fuq l-iskultura li kienet nieqsa. Keith

Farrugia kien responsabbi għall-armar tal-iscaffolding.

Irridu nsemmu wkoll żewġ persuni li għamlu xogħol utli hafna fuq dan il-mega proġett; Karmenu Scicluna, is-sagristan, li kkoordina x-xogħol li kien għaddej, u l-Perit Ennio Ellul, li tana pariri professjonalit tul it-twettiq tal-proġett.

Il-ħsieb tagħna hu li, hekk kif jispiċċa s-sajf, induru l-koppla minn barra biex tilqa' għall-elementi. Għandna l-ħsieb ukoll li nagħimlu sistema ta' festuni tad-dawl permanenti fuq barra biex nevitaw li joqogħdu jitwaħħlu msiemer mal-koppla. Insomma, wasalna. Tassew irridu nghidu: *Deo gratias.*

WERREJ

Il-međa proġett tal-koppla: ħolma ssir realtà	1
Il-messaġġ tal-Arcipriet	3
Jalla l-volontarjat fiż-żgħażaq ġibqa' b'sahħtu	4
Patrimonju nazzjonali li rridu nkomplu nieħdu ħsieb	5
Nicċelebraw dan il-jum tant għażiż għalina	15
Ma nistgħux ma nsellmx il-qaddis tagħna	21
Programm tan-Nar Festa San Lawrenz 2021	25
Programm tal-Festa San Lawrenz 2021	31
Club Atletico San Lorenzo de Almagro: it-tim tal-Papa	27
Armar ġdid u restawr għall-festa 2021	37
L-10 ta' Awwissu: niċċelebrawh f'kull čirkostanza!	43
Is-sedili tal-kor tal-Kolleġġjata tal-Birgu	47
Il-fdalijiet tal-martri fil-parroċċa tagħna	55
Gorġ Agius: il-qaddej tajjeb li dejjem għamel il-ġid	60
Mons Salv Debrincat: bniedem ta' Alla u tal-poplu	63
Victor Borg: missier b'qalb kbira	64

PAĠNA STORIKA FL-ISTORJA TAGħNA:

Il-koppla tal-knisja (ritratt Gino Galea) kif kienet qabel il-proġett tal-pittura u dekorazzjoni li kien ilu għaddej sentejn shah. Dan il-proġett kien inawġurat fl-1 ta' Awwissu 2021.

PUBBLIKAZZJONI MAHRUĞA MILL-PARROċċA SAN LAWRENZ

FLIMKIEN MAL-KUMITAT
FESTI ESTERNI SAN LAWRENZ
U S-SOĊJETÀ MUŻIKALI
BANDA SAN LAWRENZ
TAL-BELT VITTORIOSA

BORD EDITORJALI

Fr John Avellino
Noel Gauci
Pawlu Micallef

PRODUZZJONI

Fr John Avellino
Noel Gauci

RIKLAMI

Fr John Avellino, Glenn Agius,
Pawlu Bongailas, Noel Gauci
Pawlu Micallef, Frans Saliba

QARI TAL-PROVI

Daniel Bezzina, Charles Tabone,
Marian Zaffarese

ASSISTENTA TAL-PRODUZZJONI

Mary Rose Gauci

RITRATTI

Marco Avellino,
Melvin Degiorgio, Noel Gauci,
Lawrence Parascandolo,
Elton Randich, Matthew Raggio,
André Xuereb

DISINN

 **branded
juice**

STAMPAR

Gutenberg Press - Tarxien

Kumitat Festi Esterni San Lawrenz

91 Triq San Lawrenz
Birgu BRG 1384
Tel: 2182 7057
Mob: 9945 3440

DIN IS-SENA SE NAGħMLU FESTA ĜO FESTA

KAN DUN KARM BUSUTTIL | Arċipriet Belt Vittoriosa

Għeżejż Vittoriosani, għal darb'ohra din is-sena se nerġgħu niċċelebraw festa b'differenza. Hekk tiddetta s-sitwazzjoni preżenti. Imma, minkejja kollex, ma nistgħux ma nifirħux flimkien bħala komunità bil-qaddis tagħna San Lawrenz, għaliex għalina lkoll l-10 ta' Awwissu hu jum importanti, hu fil-qalb tagħna lkoll, fil-qalb ta' kull Vittoriosan. Imma anki jekk sejkollna festa b'differenza, din is-sena l-funzjonijiet fil-knisja se jsiru bhas-solt u se niċċelebrawhom bid-dinjità kollha. Għan-nies tal-Birgu, il-festa fil-knisja dejjem kienet importanti u xejn inqas din is-sena. Wara kollex, il-festa l-ewwel u qabel kollex hi ċ-ċelebrazzjoni ta' qaddis li f'hajtu ta' eżempju ta' ħajja tas-sew Nisranija u għex għal Kristu. San Lawrenz mhux biss ipprova jgħix l-Evanġelu tul il-ħajja qasira tiegħu fuq din l-art, imma saħansitra ta' hajtu għal Kristu b'martirju kiefer. Hu dan li aħna, fis-sostanza, niċċelebraw. L-ghotja tiegħu lill-fqar, lill-batuti, lill-dawk li hu sejjah "it-teżori tal-Knisja", lill-Knisja li kien tant iħobb, laħqet il-milja tagħha fl-ghotja sħiħa tiegħu fuq il-gradilja.

Nieħu gost ngħid li din is-sena se nagħmlu festa ġo festa! Ghax tassew, l-inawgurazzjoni tal-proġett tal-koppla hi okkażjoni ta' festa, hi t-twettiq ta' xewqa li kull Vittoriosan li jħobb din il-knisja tagħna meraviljuža kien jittama li jara mwettqa. U tassew, din ix-xewqa saret reallta bl-isforz ta' ħafna li emmnu f'dan il-proġett li se jaġhti dehra gdida lill-knisja ta'

Lorenzo. Ngħid b'sodisfazzjon kbir li wasalna u tassew għandna biex nifirħu flimkien! Qed niċċelebraw ukoll ix-xogħol ta' restawr li sar b'tant għaqal fuq l-arta ma ġäġi, li kien fi stat tal-biki. L-arta kien ħass meta ġġarrfet il-koppla. Hu arta meraviljuž fl-istruttura tiegħu u fid-dettalji li joffri. Minn hawn inrodd hajr lill-Fondazzjoni Kottonera li għenuna nidħlu għal din il-bicċa xogħol bżonjuża.

Intant, il-mixja tagħna bħala komunità tkompli. Nixtiequ ħafna li f'Settembru li ġej noħolqu inizjattivi biex aktar nies iħossu l-bżonn ta' Alla fil-ħajja tagħhom u jwieġbu għal dan il-bżonn billi jingħaqdu magħna fiċ-ċelebrazzjoni tal-Ħadd. Irridu nagħrfu jwieġbu għas-sinjal taż-żminnijiet u nkattru mill-ġdid fost il-membri tal-komunità tagħna l-kultura tal-ħarsien tal-Ħadd. Għandna l-ħsieb ukoll li ninvestu aktar fl-adolexxenti tagħna u noffrulhom opportunità biex jimmaturaw flimkien u jikbru fil-fidi.

Kollox ma' kollex irridu nirringrażżjaw lil Alla li kien magħna tul dawn is-snini ta' pandemija u ħarisna. Imma ejjew nibqgħu attenti, *on guard*, kif jgħidu l-Inglizi. Il-pandemja għadha magħna, sfortunatament. Irridu nibqgħu għal xulxin.

Nixtieq nawgura festa tajba lill-Vittoriosani kollha, speċjalment lill-dawk li jinsabu f'artijiet oħra u allura ma jistgħux ikunu magħna. Jalla San Lawrenz īħarisna u jmexxina 'l-quddiem fil-paċċi u fl-ġhaqda.

JALLA L-VOLONTARJAT FIŻ-ŻGħażagħ JIBQA' B'SAħħTU

JOHN BOXALL | *Sindku Belt Vittoriosa*

Erġajt kont mistiedien biex bħala Sindku ta' din il-Belt Rebbieħa, nagħmel messaġġ fl-okkażjoni tal-festa ta' San Lawrenz, Levita u Martri. F'dawn l-ahħar snin ktibt dwar diversi suġġetti li l-Kunsill Lokali tal-Birgu kien qed jiffoka fuqhom u jaġħtihom prioritā fuq l-aġenda tiegħu.

Kulħadd jaf minn xiex għaddejna u ġhadna għaddejjin, kawża ta' virus li ħarbat il-globu, u naturalment il-gżejjer Maltin ma kinux eċċeżżjoni. Kien hemm uħud, speċjalment anzjani, li qatt, tul-ħajjithom, ma jiftakru l-pjazza u t-toroq ta' belt twelidhom vojta.

Fost il-ħafna istruzzjonijiet li bdew jingħataw mill-awtoritajiet governattivi, bħall-ġħeluq ta' ħwienet, skejjel, postijiet ta' divertiment, u kažini, twaqqfu wkoll il-festi esterni ta' kull lokalitā, fosthom tagħna tal-Birgu. Nifhem id-dieqa ta' kull Vittoriosan, speċjalment ta' dawk kollha li matul is-sena jaħdmu qatīgħ biex il-festa ssir bil-kbir.

Din is-sena, minkejja dak kollu li seħħ matul dawn l-ahħar xħur biex din il-pandemja tittaffa, il-festi esterni se jsiru fuq skala iż-ġħar. Hawnhekk inkun qed nonqos jekk ma nfaħħarx lill-kummissjoni magħmlu mill-entitajiet involuti fil-festa esterni, li qed tikkoordina dak kollu mitlub mill-awtoritajiet biex isiru attivitajiet f'gieħ San Lawrenz fil-Pjazza tagħna.

Dan kollu jixhed rieda b'saħħithha minn element qawwi ta' volontarjat li lili jaġħtini ġertu sodisfazzjon. Jalla f'din il-belt glorjuża bi storja kbira, il-volontarjat fiż-żgħażaq jibqa' b'saħħtu għax b'hekk, dan ikun ta' garanzija ghall-futur tal-festi reliġjuzi fil-Birgu li, naturalment, jinkludu fihom dawk esterni.

Tajjeb li wieħed jgħid li fil-Birgu nsibu għadd ta' volontiera li jappartjenu għal soċjetajiet oħra; dawn jaġħtu s-sehem tagħhom bil-kbir fl-aktivitajiet kulturali u soċjali li jsiru matul is-sena, speċjalment dik tal-Birgufest li tħalli fiha l-Birgu by Candlelight li illum kisbet popolaritā kbira fost l-aktivitajiet li jsiru fil-gżejjer Maltin fuq skala nazzjonali u li saħħansitra saret magħrufa barra minn xtutna. Tant dan is-settur qed jiġi nnutat mill-Kunsill Lokali tal-Birgu u mill-Kunsill Malti għas-Settur tal-Volontarjat, li l-istess Kunsill wera x-xewqa biex fost lokalitajiet oħra minn pajiżi tal-Unjoni Ewropea, il-Birgu jkun ikkunsidrat bħala I-Kapitali Ewropea tal-Volontarjat għas-sena 2023. Nistennew riżultat għall-ahħar ta' Dicembru ta' din is-sena, meta l-aġenzja Ewropea li tieħu ħsieb, tagħżel belt li jkun haqqha dan l-unur prestiġjuż.

Nagħlaq billi flimkien mal-Viċċi Sindku, il-Kunsilliera, l-Aġent Segretarju Eżekuttiv, l-impiegati klerikali, il-ħaddiema kollha, flimkien mal-familji tagħna, nawguraw il-festa t-tajba lill kull Vittoriosan, speċjalment lil dawk li jinsabu barra minn xtutna u lil dawk li jinsabu rikoverati fl-isptarjiet u fid-djar tal-anzjani.

PATRIMONJU NAZZJONALI LI RRIDU NKOMPLU NIEħDU HSIEB

FR JOHN AVELLINO

Il-parroċċa Matriċi tal-Belt Vittoriosa, omm il-knejjes tat-Tlett Ibliet u l-Kalkara, ewlenija fost il-parroċċi wara l-Katidral, tiftaħar b'waħda mill-isbaħ knejjes fil-gżejjer Maltin.

Il-knisja preżenti saret fuq disinn tal-perit mill-Birgu Lorenzo Gafà, u fethet il-bibien tagħha għall-pubbliku nhar il-festa ta' San Lawrenz, fl-10 ta' Awwissu 1697. Jingħad li kien f'din il-ġurnata li l-Gran Mastru l-ġdid tal-Ordni, Fra Ramon Perellos de Rocafull, għamel id-dħul solenni tiegħu fil-belt tagħna tal-Birgu.

Il-knisja tagħna hi għal qalb kull Vittoriosan u ma jistax ikun mod ieħor. Hafna minna rċezejna l-magħmudija tagħna f'din il-knisja, għamilna l-Ewwel Tqarbina, jekk mhux il-Grizma wkoll u kien f'din il-knisja li ħadna l-istat tagħna wkoll. Nitkellem għaliex, kien f'din il-knisja li 40 sena ilu ċċelebrajt l-ewwel quddiesa tiegħi, wara li kont ornat mill-mibki Arċijsqof Gużeppi Mercieca fil-Konkatiċċa ta' San ġwann nhar

il-11 ta' Lulju 1981. Il-knisja ta' San Lawrenz tispikka fl-arkitettura Barokka tagħha, li tagħmilha sinjura f'kull sens tal-kelma. Imma hi mogħnija wkoll b'għadd ta' opri tal-arti maestużi li ħafna minnhom saru minn ulied din il-Belt, magħrufa għall-ħila tagħhom f'ħafna snajja', b'mod speċjali fis-sengħa tal-injam.

Hi grazja għalina l-Vittoriosani li l-Arċipreti kollha li kellna mill-aħħar gwerra 'l-hawn il-koll għamlu minn kollo biex jieħdu hsieb dan it-tempju tagħna. Hekk sewwa u xieraq, għax knisja antika titlob attenzjoni kontinwa, titlob li tinżamm fi stat tajjeb, wara kollo hi d-dar ta' Alla. Xtaqt nagħti harsa ħafifa lejn id-diversi proġetti li dhalna għalihom matul is-sena li għaddiet.

L-artal maġġur

Opra mill-isbaħ li għandna fil-knisja tagħna hi l-artal maġġur. Dan kien ħass sew meta waqqħet il-koppla fl-aħħar gwerra u sarit lu ħsara kbira. Inbidlu ħafna

WE'VE GOT WHAT YOU'RE LOOKING FOR!

MATERIAL FOR FLAGS, BANNERS AND ALL RELATED ACCESSORIES

WOOL, COTTON, POPLIN, TREVIRA, CRYPIENE, NYLON TAPE, SWIVELS,
ROPES, GEORGE CROSSES AND LOTS MORE

BIBAS

YOU'LL FIND IT ALL AND MORE AT BIBAS,
HOMPESCH ROAD, FGURA.

Tel: 2169 1269 E-mail: bibas@go.net.mt

5%
DISCOUNT
ON PRESENTATION OF
THIS ADVERT
WE RESERVE A DISCOUNT
UP TO 10% FOR GROUPS
OF 10 OR MORE PURCHASES

**Għal xogħol preċiż f'minjatura ta' bradelli,
brazzi tal-ferro battuto, interzjar u mudelli ta' knejjes
Irrikkorru għand Manwel Vassallo
Mob : 9947 5003**

bicċiet tal-irħam u fejn kien hemm bżonn, sar restawr ta' partijiet minnu. Ix-xogħol sar mill-kumpanija *K&S Marketing Ltd*, bil-parir ta' esperti Taljani li ghenu biex jinstab irħam jaqbel mieghu. Biċċa xogħol metikuluża, li titlob sengħa kbira f'dan it-tip ta' xogħol tal-irħam. Kif konna għaddejjin b'dan ix-xogħol, ħsibna li jkun tajjeb li nırrestawraw ukoll is-salib tan-nofs tal-istess artal, li nghata l-fidda u l-lacquer mill-kumpanija

Seca Electroplating Ltd. Dan il-proġett tar-restawr tal-artal sejkun inawgurat ufficjalment fis-6 ta' Awwissu. Il-kumpanija *K&S Marketing Ltd* hadet ħsieb ukoll ix-xogħol fuq iz-zukklaturi li kienu nieqsa fuq l-erba' pilastri tal-kappelluni, li ġew miksija bl-irħam is-sena li għaddiet.

Pedestal tal-ostensorji

Wara li rrestawra jaż-żewġ ostensorji ta' San Lawrenz, li huma speċi ta'

kapsoli tal-fidda u l-kristall li fihom hemm għadam tal-qaddis tagħna u żewġ bieqji żgħar bid-demmu u x-xaham tiegħu, din is-sena ħadna ħsieb il-pedestall tal-fidda tal-festa li fuqu jitqiegħdu dawn l-ostensorji. Dan hu miksi b'fidda antika li skoprejna li saret f'Milan mid-ditta *Antonio Ghezzi & Figli*, qabel ma l-istess ditta kienet ikkummissjonata biex tiksi l-istatwa tal-Kunċizzjoni ta' Bormla bil-fidda fl-1905. Dan hu xogħol delikat u jitlob attenzjoni partikolari. L-istruttura tal-injam ta' ġo fiha saret mill-ġdid minn *Manuel Pisani*, waqt li x-xogħol fuq il-fidda sar minn *Joe Aquilina taż-Żejtun*.

Il-pedestall tal-ostensorju

Milia's
pharmacy

Pharmacy is OPEN ALL DAY

Monday - Friday: 7:30am - 9:30pm
Saturday: 7:30am - 7:00pm

73, Triq il-Kottonera, Birgu

t: 2760 0126 • **m:** 7740 2324

w: www.miliasharmacy.mt

e: info@miliasharmacy.mt

Kampnari u fontispizju

Hadna īsieb li jitkompla x-xogħol li kien beda snin ilu fuq iż-żewġ kampnari u fuq is-salib tal-Kavallieri tal-fontispizju, li kien ilu nieqes 23 sena mill-faċċata tal-knisja. Saret għaliex boċċa kbira taż-żonqor biex ikun ingassat fiha u pedestall tal-ġebel li fuqu tqiegħdet din il-boċċa. Nittamaw li x-xogħol fuq il-kampnari jiġi fi tmiemu qabel gheluq din is-sena.

Hekk kif jersaq Settembru għandna īsieb induru l-koppli minn barra, wara x-xogħol estensiv tar-restawr u d-dekorazzjoni li sar minn ġewwa, u l-pittura mill-artist Ghawdexi, Manuel Farrugia.

Il-pulpu, is-sedili tal-kor u l-orgni

Opra oħra fil-knisja tagħna li kellha bżonn dawra papali, kif ngħidu bil-Malti, hu l-pulpu, li litteralment beda jittiekel mit-termiti. Wara li għamilna rikors b'urġenza lill-Kurja tal-Arċisqof biex, bla telf ta' żmien, nieħdu īsieb din l-oħra, beda x-xogħol mid-Ditta Charles & Julius Sacco Woodworks tal-Imqabba. L-Arċipriet talab lil Manuel Vassallo biex jikkordina kollox hu u jara li kollox isir bil-galbu. Beda jiżżarma u ttieħed għand il-kumpanija Comtec Service Ltd biex isir trattament fuqu kontra s-susa u termiti.

Kienu rrestawrati s-sedili tal-kor, xogħol ta' maestrija kbira fl-injam tas-seklu sbatax. Dawn kienu fi stat tal-biki u kellhom bżonn dawra sew. Dawn huma s-sedili fejn il-Kanonċi tagħna jitkolbu flimkien. Fuq naħha waħda tal-kor wieħed jista' jara s-sedja tal-Isqof, fejn kieno joqogħidu l-isqfijiet ta' Malta sakemm il-Birgu kien il-belt kapitali marittima ta' Malta – ara artiklu separat dwar il-kor f'paġna 47.

Qed isir xogħol ta' restawr fuq l-orgni li kien inawgurat fl-1952, maħdum mid-ditta

Is-salib tal-Kavallieri tal-faċċata tal-knisja fl-ahhar lura f'postu waru 23 sena nieqes

Giovanni Tamburini ta' Crema, fl-Italja. Jingħad li dak li kien hemm qabel ġarrab hsarat kbar fl-ahħar gwerra u għalhekk kien deċiż li jsir wieħed qidid.

Ix-xogħol ta' restawr qed isir mid-Ditta Noel Gallo, taħt is-superviżjoni tal-experti Taljani ta' Tamburini. Barra li żżarma ħafna minnu biex ikun ittrattat kontra s-susa, inbidlu biċċiet shah minnu, saret ukoll struttura tal-ħadid fuq ġewwa biex fil-gejjieni x-xogħol ta' manutenzjoni jsir b'aktar faċilità. Inbidlu wkoll xi ġlud u sar mutur qidid għall-minfa għax dak li kien hemm qabel spicċa. Irridu fil-kuntest nsemmgħu l-ġmiel ta' galerija tal-orgni, xogħol in-nies tas-sengħha ta' din il-Belt.

Xogħol ta' manutenzjoni

Il-manutenzjoni fil-knisja hi xi haġa kontinwa. Wara li s-sena l-oħra dorna l-bieb u t-twieqi tal-bieb tas-sagrestija, din is-sena komplejna biż-żebgħha tal-kumplament tat-twieqi. Ix-xogħol sar b'mod volontarju

Hep₂O

wavin

CONNECT TO BETTER

SATARIANO

122, Valley Road, B'Kara

Tel 2149 2149

minn Charlie Debattista. Charlie ha ħsieb ukoll idur dawra l-bieb tal-bejt, il-bieb tal-'Genna' u l-bieb u t-twiegħi tal-uffiċċju tal-Kumitat tal-Festa. Sar xogħol taż-żeġbha wkoll fuq il-hadid tat-tużell mill-Grupp Armar tal-Knisja. Lawrence Sullivan u l-Grupp Armar tal-Knisja hadu ħsieb inaddfu l-lampieri kollha tal-festa u r-raġġieri tal-qaddisin ta' fuq l-arkati tal-kursija. Dawn ingħataw il-lacquer biex jibqgħu nodfa.

Kien irrestawrat u ndurat mill-ġdid il-kwadru ta' San Alwiġi, biċċa xogħol li daħal għaliha Roderick Busuttil. Sar il-ħtieg kollu tal-anterni tal-fidda tal-purċissjoni, li tnaddfu u ġew restawrati. Sar ukoll drapp ġdid għal-lampier il-kbir tal-festa minn Joseph Schembri. Bħalissa qed tkun irrestawrata l-girlanda tal-vara ta' San Lawrenz u l-erba' bukketti ta' madwaru.

Hwejjeg ġodda

Il-Grupp Armar tal-Knisja rregala lill-knisja sellum biex jintuża fit-tiżżej tal-knisja. L-istess Grupp xtara salib għal fuq l-arta tal-kor għal żmien il-festa. Christopher Pisani u Karmenu Scicluna rregalaw żewġ pjaneti bojod bl-istemma tal-Madonna fuqhom, waqt li jien irregalajt żewġ pjaneti oħra, waħda hadra u oħra vjola.

Fuq inizjattiva ta' Joseph Schembri, Manuel Vassallo hadem salib ġdid f'interżjat għall-Bambin tal-Epifanija, waqt li bl-inizjattiva tal-Kan Stephen Attard saru salib, lazz u činglu ġodda biex jitlibbsu lill-istatwa ta' San Lawrenz meta tkun fin-niċċa. Dawn biex jikkumplimentaw it-tuniċċella l-ġdida ta' kuljum li saret is-sena l-oħra. Mario Bezzina ha ħsieb jiġbor is-somma meħtieġa biex isiru.

Xogħol ta' ħjata

Saru sett ta' żewġ triebi għal fuq il-kanċċell

tal-kappella tas-Sagament. Ix-xogħol tal-ħjata sar minn Mary Grace Scicluna, waqt li l-ispia tagħhom daħal għaliha benefattur. Mary Grace qed taħdem fuq kappa bajda ġidha biex tibda tintuża fil-Idu. Din se tithallas mill-familja Duncan.

Minħabba li saru l-lapida tal-Kolleġġjata u l-monument ta' San Ģwanni Pawlu II, kellha ssir xi modifikazzjoni fid-damask. Anthony Farrugia u Joseph Schembri hadu ħsieb jagħmlu d-disinn fuq il-kartun, waqt li Mary Grace, mill-ġdid, hadet ħsieb il-ħjata. Mary Grace hadet ħsieb ukoll tagħmel sett ta' ghata ghall-armar kollu tal-kappella. Dawn thallu mill-Grupp Armar tal-Knisja. L-istess Grupp offra li jħallas għad-drapp biex issir terha tal-bizzilla għall-arta tal-Karitā. Din inħadmet minn Polly Farrugia u mis-sorijiet ta' Santa Skolastika. Il-Grupp daħal ukoll għall-ispia biex isir baldakkin bil-patalotti ħumor, li tfassal minn Joseph Schembri, waqt li Mary Grace Scicluna hititu.

Il-monument lil-San Ģwanni Pawlu II

Id-ditta Taljana li s-sena li għaddiet hadmet fuq l-irħam tal-erba' pilastri tal-kappelluni, wara li temmet ix-xogħol tagħha, xtaqet tirregala bust tal-qaddis Ģwanni Pawlu II lill-Arcipriet. L-Arcipriet, min-naħha tiegħi, xtaq iħalli dan il-bust lill-knisja u mhux biss: xtaq jagħmillu monument tal-irħam biex il-parroċċa tfakkar lil dan il-Papa straordinarju li biddel il-Knisja u l-istorja tal-Ewropa. Il-monument ifakkuk ukoll il-mitt sena minn twelidu u t-tletin sena miż-żjara ta' tiegħi fostna fil-Birgu fl-1990, fejn kelli laqqha mal-ħaddiema. Ix-xogħol fl-irħam sar minn Ronald Pisani, waqt li l-Arcipriet daħal għall-ispiza ta' dan il-monument li jkkompli jsebbah il-knisja monumental tagħha.

Give your family the
protection against
Viruses

Dettol

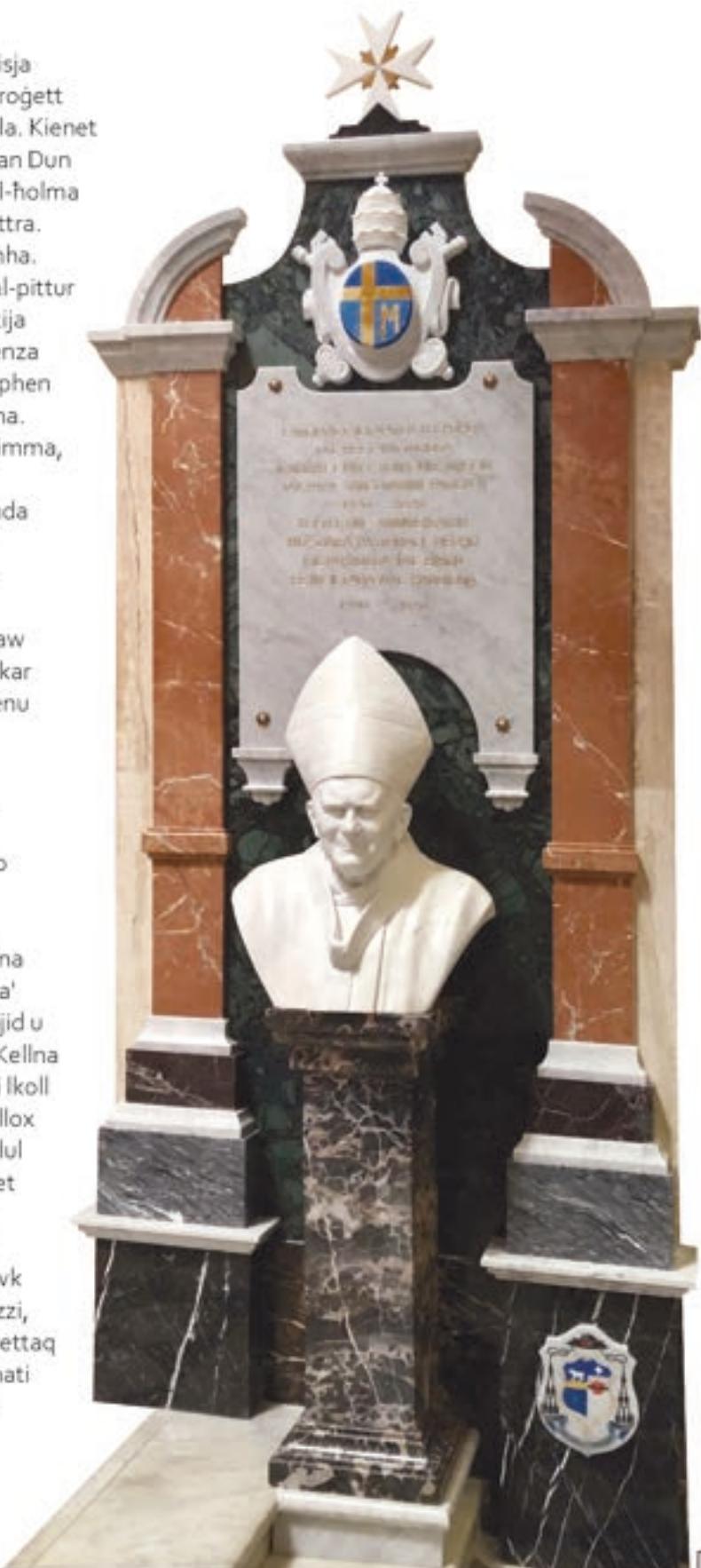
#Be_Protected

Il-mega progett tal-koppla

Imma l-ikbar progett li qatt sar fil-knisja tagħna f'dawn l-aħħar so sena hu l-progett tal-pittura u d-dekorazzjoni tal-koppla. Kienet id-determinazzjoni tal-Arċipriet, il-Kan Dun Karm Busuttil, li xtaq jagħmel realtà l-holma tal-Vittoriosani li jaraw il-koppla mpittra. Il-koppla kienet tistona fil-bjuda tagħha. Kolloġx beda bil-firma tal-kuntratt mal-pittur Ghawdexi Manuel Farrugia fis-sagrestija tal-knisja tal-Ğiżwiti fil-Belt, fil-preżenza tas-Segretarju tal-Kapitlu, il-Kan Stephen Attard u s-sagristan Karmenu Scicluna. L-Arċipriet mhux biss ġareġ bl-idea, imma, konxju tal-finanzi fgar tal-parroċċa, talab lill-ġħażiż ommu, li llum qiegħda mal-Hallieq fis-sema, biex il-familja tiegħu tidħol ghall-ispiża tal-pittura. Ċert li l-parroċċa grata lejh u lejn il-familja Busuttil għar-rigal sabiħ li taw lill-parroċċa tagħna. Biex jibqa' mfakkar dan il-proġett, b'inizjattiva ta' Karmenu s-sagristan, ħsibna biex isir skroll fl-irħam biex jitwaħħhal ma' wieħed mill-pilastri li fuqu tistrieh il-koppla. Ĝabru ghall-ispiża ta' dan il-iskroll Lawrence Farrugia, Karmenu u Mario Bezzina.

Il-proġett tal-koppla kien jinvolvi ħafna xogħol ieħor: dorna t-twiegħi kollha, ta' fuq u ta' isfel, sar ħafna xogħol ta' tibjid u induratura u sar dawl artistiku ġidid. Kellna l-ġħajnejnuna ta' għadd ta' voluntiera, li lkoll taw is-sehemhom b'impenn shiħ, kollo taht is-superviżjoni tal-Perit Ennio Ellul mill-Birgu. Mhx qed insemmi ismijiet għax nibżha' li nhalli lil xi hadd barra. Imma obbligat li, f'isem il-parroċċa u n-nies tal-Birgu, nghid grazzi lil dawk kollha li taw is-sehem tagħhom. Grazzi, fuq kolloġx, lill-Arċipriet li emmen u wettaq proġett li se jħalli ismu minqux fl-annati tal-istorja glorjuža ta' din il-parroċċa Lawrenzjana.

Get your quote in comfort at **mib.com.mt**

You won't have to move a muscle.

Mediterranean Insurance Brokers (Malta) Ltd.
Zentrum Business Centre, Level 2,
Mdina Road, QRM 9010, Malta

T +356 234 33 234

E info@mib.com.mt

mib.com.mt

Mediterranean Insurance Brokers (Malta)
Ltd, C3540, is enrolled under the Insurance
Distribution Act and is regulated by the MFSA.

mib
Insurance Brokers

NIĆĆELEBRAW DAN IL-JUM TANT Għażiż Għalina

SIMON FARRUGIA | Segretarju Soċjetà Mužikali San Lawrenz

Wasal Awwissu ieħor, ix-xahar li għalina l-Vittoriosani jfisser il-festa ta' San Lawrenz u xejn aktar. Iżda, sfortunatament, bħalma kien il-każ is-sena li ghaddiet, il-pandemija qed iżżommna milli niċċelebraw bil-kbir il-festa tal-patrun tal-Belt Rebbieħa. B'hekk, din se tkun it-tieni sena konsekuttiva li mhux ser nisimgħu l-hoss tal-banda fit-toroq. Mhux ser naraw il-folol ta' nies quddiem il-banda. Mhux ser ikollna dak il-marċ kbir tal-Anteviġilja. U, fuq kollo, il-vara ta' San Lawrenz mhux ser narawha ddur fit-toroq tagħna.

Verament li s-sena li ghaddiet ħsibna u

forsi emminna wkoll, li kienet se tkun okkażjoni ta' darba. Iżda č-ċirkostanzi ma ppermettewx u ovvjament is-saħħha tiġi l-ewwel u nifhmu d-direzzjoni tal-awtoritajiet f'dan ir-rigward. Nemmnu wkoll li f'dan ix-xenarju qeqħidin naħdmu biex dak li nistgħu nagħmlu jsir bl-aktar mod organizzat u konformi mar-regoli stabbiliti. Ghax għalina l-10 ta' Awwissu xorta jibqa' Jum San Lawrenz, jiġi x'jiġri. Inkunu qed nonqsu jekk aħna ma niċċelebrawx dan il-jum tant għażiż. L-istorja rridu niktbuha aħna. U fit-2 ta' Awwissu se nkunu qed nieħdu sehem bil-banda fil-quddiesa tan-Novena, meta niċċelebraw 'Jum

Il-Banda San Lawrenz tieku sehem fin-novena ta' San Lawrenz fil-jum iddedikat lill-ghaqidiet.

DAIKIN

WORLD'S No. 1 AIR-CONDITIONING COMPANY FROM JAPAN

€585

excluding installation

12,000 BTU/hr

A++ /
A+++
(cooling)
(heating)

5 YEARS Guarantee

MAA Services Ltd., Valletta Road, Qormi QRM 3619
2385 0400 E-mail: info@maa.com.mt

www.daikin.com.mt

RESIDENTIAL

COMMERCIAL

INDUSTRIAL

I-Għaqdiet'. Barra minn dawn, hemm attivitajiet oħra li qed naħdmu fuqhom biex fil-limitazzjonijiet permessibbli nagħmlu dak kollu possibbli.

Fil-fatt, din is-sena qeqħdin naħdmu biex il-jum marbut mal-Banda tagħna, dak tas-7 ta' Awwissu, niċċelebrawħ kif jixraq, dejjem jekk iċ-ċirkostanzi jibqgħu jippermettu. Fost l-oħrajn, se nkunu qed ninawguraw il-proġett ewljeni li kellu jiġi inawgurat is-sena li għaddiet fis-sala ta' fuq ta' Palazzo Huesca. Apparti dan, żgur li jum ieħor importanti għalina sejkun dak tal-1 ta' Awwissu, meta se ntellgħu Akademja Mużikali fl-okkażjoni tal-inawgurazzjoni tal-pittura u d-dekorazzjoni tal-koppla. Hawn inkunu qed nonqsu jekk ma nurux l-apprezzament tagħna lejn l-Arċipriet li hadem ħafna biex dan il-proġett, holma ta' kull Vittoriosan, li l-maġgoranza tagħhom ja fuq l-koppla bla pittura, isir reallta.

Is-sena li għaddiet, għalina tas-Socjetà Mużikali San Lawrenz kienet waħda impenjattiva, nazzarda ngħid aktar minn qatt qabel. Konna ffaċċjati minn sitwazzjoni li wara l-festa li għaddiet għamilna seba' xħur bil-bibien magħluqin. X'weġġha ta' qalb! U tikkonferma kemm Palazzo Huesca huwa ċ-ċentru tal-attività għax mis-6 ta' Ĝunju 'I hawn, il-pjazza ewlenija tagħna reġgħet hadet il-ħajja. Kburin ukoll li malli faqqghet il-pandemja u bil-problemi li, ġabet magħha, konna mill-ewwel proattivi u bqajna għaddejjin kemm bit-tagħlim mużikali, kif ukoll bil-laqqhat tal-Kumitat Ċentrali u l-Kummissjoni online. Huwa ftit tal-ġimħat ilu li ritornajna l-operat kollu, inkluz it-tagħlim mużikali, mill-ġdid fil-kažin.

Minbarra dan sar xogħol kbir f'Palazzo Huesca. L-akbar proġett kien relatat mal-lift li se jsir mill-bitħha u li jibqa' sejjjer

Xogħol estensiv li sar fil-bitħha tal-kažin

sa fuq il-bejt. Hawn kien hemm bżonn li tingħala' l-bitħha kollha biex isir ix-xogħol fuq id-drenaġġ, appartu xogħol ieħor relata. Huwa ppjanat li dan il-lift ikun lest qabel il-festi tal-Għid tas-sena d-dieħla. Sar ukoll xogħol kbir fuq il-bejt il-kbir, li kien illivellat, barra li kienet applikata l-aħħar teknoloġija tal-membrane. Dan jippermetti biex, meta jkun lest il-lift, ikunu jistgħu jsiru attivajiet soċċjali.

Il-membri tal-Kumitat ħadmu wkoll fuq diversi proġetti oħra. Sar xogħol ta' zebgħha ta' bibien, kif ukoll xi kmamar. Sar ukoll ir-restawr tal-linef il-kbar, iż-zebġħha

FAVA WOODWORKS Co. LTD.

KW 17B CORRADINO INDUSTRIAL ESTATE - PAOLA

Manufacturers of all types of wooden mouldings

SPECIAL PRICES FOR FURNISHED FLATS OWNERS

Tel: 2182 7650 / 9983 5390 - email: fava@maltanet.net

Roderick Busuttil

THE GILDER

For all kinds of
Gilding and Restoration

Tel: 79406799

Il-parinelli fotovoltaici li twahhilu fuq wieħed mill-bjut tal-każin

tal-ġallerija u l-bieb ta' barra, għorik tal-irħam, gwaniċi ġodda għat-turgien prinċipali, arblu ġdid, twahħil ta' pannelli fotovoltaici, bnaðar ġodda u hafna aktar. Sar ukoll investiment minn BeBirgu, tant li issa, apparti l-bar u r-ristorant, fil-każin

hemm ukoll pizzerja tal-ogħla kwalità. Ikkonkludejnej kuntratt ġidid ma' BeBirgu, kif ukoll mal-Kunsill Lokali dwar il-mahżeen fejn jintrefa' l-planċier. Nawguraw minn qalbna l-festa t-tajba lill-poplu Vittoriosan kollu. Viva San Lawrenz, missierna l-Vittoriosani.

BEFORE AFTER

SECA
Electroplating Ltd.

Seca Electroplating Ltd., Ind. Estate, San Gwann (ex Menrad factory)
Tel: 2144 7000 Mob: 79447001 Email: secaltd@hotmail.com

FREE PICK UP & DELIVERY

Malta Post
Royal Mail

Welcome to BeBirgu!

BeBirgu is Birgu's newest place to be! Situated in the completely renovated SAN LAWRENZ Band Club at the Victory Square.

BeBirgu welcomes you every day of the year for drinks and great food served in a European Brasserie setting with a nice lounge style open air patio.

BeBirgu
jawgura l-festa t-tajba lil kulħadd!

BeBirgu,
San Lawrenz Band Club, Victory Square, Birgu

Tel: 77220077 | E-mail: Ed@bebirgu.com

MA NISTGHUX MA NSELLMUX LIL QADDIS TAGħNA

NOEL CASTILLO | Segretarju Ġhaqda Piroteknika 10 ta' Awwissu

Meta s-sena l-oħra ġejna biex niktbu dan il-messaġġ, lanqas biss kienet tgħaddilna minn mohħna li nerġġu nagħmlu festa b'differenza u mhux kif imdorrijin biha. Biss, ikollna ngħidu li din is-sena l-affarijiet qeqħdin hafna aħjar. Biss biss, fil-Kolleġġjata tagħna, il-festa se ssir b'mod komplut u l-knisja se tintrama kif tant iħobbu ngawduha fil-ġranet tal-festa ta' Lorenzu.

Min-naha tal-Ġhaqda tagħna, immedjatamente wara l-festa tas-sena l-oħra, hadna deċiżjoni li jkunu xi jkunu ċ-ċirkostanzi fil-festa ta' din is-sena, il-famuża 'Notte di San Lorenzo' ssir b'mod komplut. Wara li sirna nafu li fil-knisja l-festi se jsiru kollha, id-deċiżejna li allura l-programm tan-nar li s-soltu jinħaraq waqt il-funzjonijiet tal-knisja, bħalma huma t-Te Deum u t-traslazzjoni isir kollu kif dejjem sar. Anzi, biex inkunu għidna kollo, fit-traslazzjoni ppreparajna ħarqa bil-murtali tal-logħob, li s-soltu jinħarqu fil-ħruġ tal-purċiessjoni. Din id-deċiżjoni m'għamilnihiex bi ksuhat, kif forsi hawn min jaħseb. Aħna nħossu li, indipendentament minn dak li jkun qed jiġi fit-toroq ta' beltna, it-8, id-9 u l-10 ta' Awwissu huma l-ġranet ta' Lorenzu u aħna bħala Ġhaqda taħt il-kappa Palmiža, ma nistghux ma nsellimux lill-qaddis tagħna bil-mod kif nafu aħna.

Apparti dan kollu, żewġ punti oħra li kkonsolidaw id-deċiżjoni tagħna li ntellgħu

programm komplut tan-nar kienu li ma nistghux inħallu ġertu logħob tan-nar għal sentejn maħżuñ fi kmamar tan-nar ta' terzi, u nemmnu li jekk ma nagħmlux hekk, l-entużjażmu li tant iġġenerajna fl-aħħar snin, kien se jibda jitnaffar. Illum kburin u kuntenti għax nemmnu li ħadna deċiżjoni tajba.

Biss, din id-deċiżjoni ġabet ġertu piżi li ma kien faċli xejn. Ma ridniex li nħarbtu l-fondi li ġġenerajna, għax festa oħra kompluta tasal u rridu nkunu ppreparati għaliha. Trid tqis li għaddejna minn sena li fejn tlifna d-dħul mill-ġiti li konna norganizzaw, tlifna l-Birgufest, ikliet, eċċ, u bbażajna d-dħul tagħna biss fuq l-aktivitajiet tad-deliveries li għamilna kull xahar, il-lotterja tax-xahar (li għal xi żmien kellna nwaqqfuha wkoll) u l-ġabro tax-xahar li minn qalbna ngħidu grazzi kbira għax żiddu sew il-kontributuri. Apparti hekk, erġajna stampajna bnadar u pavaljuni għal mal-galleriji, kemm għal żmien il-Milied u issa għal żmien il-festa.

Kburin ukoll li komplejna fejn ħallejna s-sena l-oħra permezz ta' V-SL Media, fejn flimkien mal-entitajiet l-oħra tal-festa, konna ta' servizz għan-nies tal-Birgu bix-xandriet li għamilna matul is-sena. Inizjattiva li, għal darb oħra resqet, aktar lill-entitajiet tal-festa flimkien, barra li minnu ġġenerajna xi ffit fondi.

Il-Kumitat tagħna din is-sena kompla jiżdied

GRAND HARBOUR MARINA

VITTORIOSA • MALTA

SERVICE STANDARDS TO MATCH THE FINEST YACHTS AND THEIR MOST DISCERNING OWNERS

With berthing for yachts and superyachts up to 140m alongside (100m stern-to), Grand Harbour Marina offers internationally renowned Camper & Nicholsons' excellence, as well as comprehensive vessel support and top quality service and reassurance to yacht owners year round.

The highest level of facilities and services ensure that visitor and berth owner's needs are met in full, providing the best possible experience. Our knowledgeable local staff are always on hand to advise on anything, from reserving a dry dock to finding the best local bar for a relaxing drink.

The marina is sheltered and secure, with 24-hour CCTV and security patrols to ensure privacy and discretion. Essential operational services such as electricity, water, fuel, wi-fi, cable TV and grey and black water pump-out are all provided at the marina and berthing assistance is available 24 hours a day.

"Thanks again for all your assistance during our stay not only in GHM, but in the whole of Malta. Your expertise and tireless efforts are an asset the marina should be proud of. It would be nearly boring without you." – Captain Otto Linzel, M/Y Axioma

Email info@ghm.com.mt or call +356 21 800 700 for more information.

WWW.CNMARINAS.COM/GHM

**Camper &
Nicholsons**
TACHTING SINCE 1865
MARINAS

fin-numru u lqajna fostna żewġ membri li digà kienu magħna fl-imghoddi – Swithun Duncan u Lawrence Piscopo u tlett membri ġodda: Neil Zerafa, Nathalie Psaila u Yanika Vella; nawgurawlhom fil-ħidma tagħhom magħna. La qed insemmu l-membri tal-Kumitat, ma nistawx mill-ġdid ma nsellmux il-memorja tal-ħabib tagħna, Victor Borg (in-Nepuč), li kien membru tal-Kumitat u persuna tant utli waqt il-hruq. Grazzi mill-ġdid ta' kollo, ħabib.

Hemm ħafna x-wieħed jgħid fuq dak li għandna ppreparat, biss l-ispazju hu limitat. Biss, inkunu qed nonqsu jekk ma nirringrażżjawx lill-Onor Joe Mizzi, tal-ghajnuna kbira tiegħu fejn jidħlu l-arrangamenti tal-braken; lill-Onor Glenn Bedingfield u l-Fondazzjoni Kottonera,

tas-sostenn kontinwu tagħhom; lill-Kumitat tal-Festa, talli għoġbu jiffinanza parti mill-ispejjeż tal-assigurazzjoni tan-nar; lil Melvin Degiorgio tad-disinn tal-poster ufficjali u lil dawk kollha li irreklamaw f'dan il-poster, kif ukoll lil dawk il-kumpaniji u individwi li se jerġġi tgħinuna billi jisilfuna inġenji u materjal biex narmaw il-braken.

Nagħlqu b'appell sinċier u mill-qalb. Tafu li ħriġna għonqna u ħa ntellgħu programm tan-nar minkejja s-sitwazzjoni preżenti. Nappellaw mill-qalb lil kulħadd biex fil-ġranet tal-festa terġġi tgħinuna mill-aħjar li tistgħi fil-ġabrab li se nkunu qed nagħmlu.

Grazzi mill-qalb u viva l-10 ta' Awwissu u San Lawrenz ta' qalbna.

FOR A GREENER ENVIRONMENT WHILE SAVING MONEY

For purchasing or leasing
100% ELECTRIC VEHICLES
call on 7940 0920 or 9947 8577
or email on info@greenpowervehiclesmalta.mt

PROGRAMM TAL-LOGHOB TAN-NAR FESTA SAN LAWRENZ 2021

CHAQDA PIROTEKNIKA 10 TA' AWVISSU

Is-Sibt, 31 ta' Lulju - Ftuħ tal-Festa

Mota tan-Novena

8am u 12pm: Jinħarqu diversi murtali tal-bomba u martaletti tal-hsejjes u fuq il-bombi.
8.30pm: Waqt il-mota tan-novena, jinħarqu diversi murtali tal-bomba, martaletti tal-bombi, tal-hsejjes u oħrajin bil-logħob.

Il-Hadd, 1 ta' Awwissu

Inawgurazzjoni tal-Koppla

9pm: Fi tmiem iċ-ċeremonja tal-inawgurazzjoni, jinħarqu diversi murtali tal-bomba, martaletti tal-hsejjes, fuq il-bombi u murtali bill-logħob

Il-Hadd, 8 ta' Awwissu – L-Antevigilja

8am u 12pm: Jinħarqu diversi murtali tal-bomba, martaletti tal-hsejjes u fuq il-bombi
9pm: Hruq ta' murtali tal-lampjun, blalen u diversi martaletti tal-beraq ikkulurit, tal-bombi, tal-hsejjes u bil-logħob.

It-Tnejn, 9 ta' Awwissu – Lejlet il-Festa

9.30am: Mad-daqq tat-Te Deum jinħarqu diversi murtali tal-bomba, kaxxa infernali Spanjola u diversi martaletti tal-bombi, tal-hsejjes u bil-logħob.
12pm: Hruq ta' diversi murtali tal-bomba, martaletti tal-hsejjes, tal-bombi u bil-logħob.
7pm: L-ispettaklu principali ta' lejlet il-festa. Nagħtu tislima xierqa lir-relikwija devota ta' San Lawrenz waqt it-traslazzjoni solenni bil-hruq ta' salut u kaxxa infernali Spanjola bid-dahna kkulurita.

Wara jinħarqu diversi settijiet ta' murtali bil-logħob, xogħol tal-kumplessi tan-nar Santa

Marija tal-Imqabba u San ġorġ ta' Hal Qormi, kif ukoll minn Edmond Saliba.

It-Tlieta, 10 ta' Awwissu – Jum San Lawrenz

8am: L-Għaqda Piroteknika 10 ta' Awwissu tagħiżi merħba xierqa lil dan l-Isbaħ jum tal-Belt Vittoriosa bi-hruq ta' diversi murtali tal-bomba, martaletti bil-hsejjes, fuq il-bombi u bil-logħob. Fl-aħħar tinħaraq kaxxa infernali Spanjola.
11am: Waqt is-Sanctus tal-quddiesa tal-festa, jinħarqu diversi murtali tal-bomba, martaletti bil-hsejjes u bil-logħob.
12pm: Hruq ta' diversi murtali tal-bomba, martaletti tal-hsejjes, fuq il-bombi u bil-logħob. Fl-aħħar kaxxa infernali Spanjola oħra.
9pm: **La Notte di San Lorenzo 2021**
L-ispettaklu jibda b'wirja ta' logħob tan-nar divers, bis-sistema Pyromaster.

Wara jinħarqu diversi murtali tradizzjoni bil-logħob, hsejjes u beraq ikkulurit. Wara jinħarqu diversi murtali tradizzjoni tal-kulur. L-għeluq ta' din is-serata piroteknika se tkun wirja ta' logħob tan-nar, li tinkludi ftuħ hijiet tal-beraq, disinji, blalen, ftuħ tal-kulur, martaletti bil-logħob u sfejjier. Din il-wirja ha tinħaraq ukoll bis-sistema Pyromaster u tiġi fi tmiemha b'diversi fetħiet kbar tal-beraq, diversi blalen kbar u lampara.

Inroddu ħajr lil dawn il-kumplessi tan-nar: Santa Marija tal-Qrendi, Santa Marija tal-Imqabba, San ġorġ ta' Hal Qormi, Banda Sant'Andrija ta' Hal Luqa, 25 ta' Novembru taż-Żejtun, kif ukoll lil Edmond Saliba, I-ahwa Jesmond u Brian D'Amato u Karol Spiteri.

DON BERTO

PIZZA - PASTA - GRILL

Birgu Waterfront • 21 808 008 / 79 808 008 • Info@donberto.com • www.donberto.com

CLUB ATLETICO SAN LORENZO DE ALMAGRO: IT-TIM TAL-PAPA FRANÇISKU

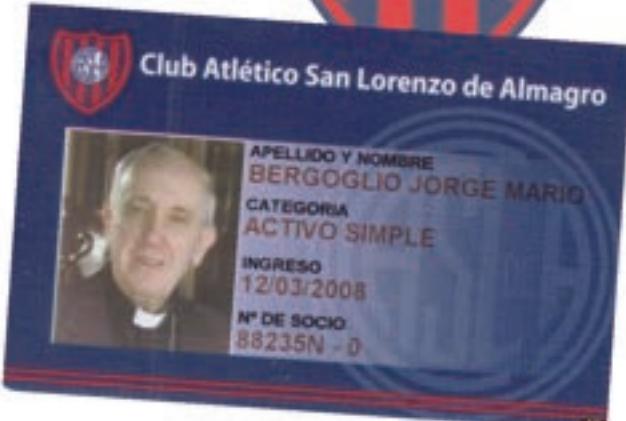
FR JOHN AVELLINO

L-akkaniti tal-futbol għadhom kemm għexu esperjenza unika: xahar shiħi ta' futbol bejn uħud mill-aqwa timijiet fl-Ewropa. Nāħseb li l-Papa Franġisku segwa xi wħud minn dawn il-partiti għaliex f'żgħożi kien dilettant kbir tal-futbol f'art twelidu, l-Argentīna. U t-tim tiegħi? Club Atletico San Lorenzo de Almagro, jew sempliciment San Lorenzo!

Il-klabb tal-isports 'San Lorenzo' jinsab fid-distrett Boedo tal-kapitali, Buenos Aires. Hu magħruf l-aktar għat-tim tal-futbol tiegħi li jinsab fil-Primera Division, jew aħjar fl-ewwel diviżjoni tal-kampjonat tal-futbol Arġentīn. Jilgħab il-logħob home fl-Estadio Pedro Bidegain, magħruf aħjar bħala Nuevo Gasometro.

San Lorenzo spicċa taħt il-lenti internazzjonal f'Marzu 2013, wara li wieħed mis-sostenituri tiegħi, Jorge Mario Bergoglio, kien elett Papa. Tlett ijiem wara l-elezzjoni tiegħi fuq it-Tron ta' Pietru, il-plejers ta' San Lorenzo lagħbu bil-flokkijiet bir-ritratt tiegħi fuqhom fil-logħba tal-kampjonat kontra Colon Santa Fe.

Il-Club Atletico San Lorenzo de Almagro twaqqaf fl-1908. Jaf il-bidu tiegħi bi grupp ta' tfal li kienu jilgħabu l-futbol fit-triq, imma minħabba z-żieda tal-karozzi fit-toroq ta' Buenos Aires, sar ta' periklu għal dawn it-tfal li jkomplu jilgħabu fit-triq. Wara incidenti li fih tifel kwazi tilef ħajtu meta ttajjar minn tramm, is-sacerdot Kattoliku tal-parroċċa

fī-żona, Don Lorenzo Massa, offra lit-tfal jibdew jilagħbu l-futbol fil-bithha tal-parroċċa, bil-kundizzjoni li nharr ta' Hadd jibdew imorru l-knisja għall-quddies. Fl-1 ta' April 1908, grupp ta' nies laqqi għu assemblea fid-distrett ta' Almagro biex jaġħtu bidu għall-klabb. Meta gew biex jaġħtu isem, kien hemm min issuġġerixxa 'Los Forzados de Almagro', imma Don Massa dan l-isem ma għoġbux. Il-proposta l-oħra kienet li jissemma 'San Lorenzo,' bħala apprezzament għall-hidma li kien qed jaġħmel dan is-sacerdot mat-tfal.

Għall-bidu Don Lorenzo ma accettax ghax deherlu li ma kienx jistħoq lu dan l-unur kollu, imma mbagħad accetta. Madankollu,

Where the only risk is burning
your toast...

A smiling couple in a kitchen. The woman, wearing a white cable-knit sweater, holds a piece of toast and looks at it with a smile. The man, wearing a white polo shirt, leans in close to her, also smiling. They are standing in front of a stainless steel toaster on a kitchen counter. In the background, there's a white brick backsplash and white kitchen cabinets.

Schneider
 Electric

Exclusively available at

Simple everyday actions can pose a risk of electric shock.
Eliminate hidden risks in your home by installing
Schneider Electric Protective Devices.

fid-diskors li għamel waqt l-assemblea, Don Lorenzo spjega li l-isem għandu jaġhti ġieħ lill-qaddis ta' Ruma, San Lawrenz, u l-famuża 'Battalja ta' San Lorenzo', li kienet battalja kruċjali fil-ġliedha tal-Argentina ghall-indipendenza. Membru iehor, Federico Monti, issuġġerixxa li għandhom iżidu l-isem taż-żona, Almagro, fejn il-maġgoranza tal-membri kienu jogqogħdu.

Bhalissa l-klabb qed jaħseb biex jibni grawnd ġdid fil-kwartier ta' Boedo u l-ħsieb tal-klabb hu li dan il-grawnd jissemmu' għall-Papa Franġisku. Se jkun jista' jilqa' fih 42,000 spettatur. Il-klabb kelli jiffirma l-kuntratt biex jixtri l-art fl-1 ta' Lulju. F'intervista rċienti, il-Papa Franġisku stqarr li meta kien zagħżugħ ma kienx jtitlef partita ta' San Lorenzo; sahansitra hu membru ttesserat.

Xi snin ilu, ufficjali tal-Club Atletico San Lorenzo de Almagro kellhom udjenza mal-Papa fil-Vatikan. Preżenti għal din l-udjenza kien hemm il-President tal-klabb, Matias Lammens, flimkien mad-diretturi Leonardo Lipera u Miguel Mastrosimone.

Waqt il-laqqha informali li kelli magħhom, il-Papa tkellem b'nostalgija dwar iż-żmien meta, ta' tifel li kien, flimkien ma' missieru, kien jattendi għal kull logħba ta' San Lorenzo. Semma' b'mod partikolari logħba li attenda meta kelli zo snin u li fiha kien skorja gowl stupend il-plejer Pontoni. Il-Papa kien qed jirreferi għal Renè Pontoni, li f'logħba deċiżiva fl-1946 skorja gowl importanti li għen biex San Lorenzo jirbhu l-logħba u l-kampjonat.

Il-Papa qal lill-ufficjali u plejers prezenti: "Ftakru li jien dejjem niftakar fikom u nitlobkom biex tikkultivaw mhux biss il-passjoni tagħkom għall-futbol, imma anki l-ħbiberija tagħkom ma' Gesù, il-habib veru tagħkom, li dejjem se jkun magħkom, kemm jekk intom kuntenti, kif ukoll meta tkunu għaddejjin minn mumenti diffiċċi fil-hajja tagħkom." Min-naħha tagħhom, id-diretturi ta' San Lorenzo offrew lill-Papa flokk tat-tim b'ismu fuqu, flimkien ma' replika tal-istola li kien juža Don Lorenzo Massa, li hu accetta b'emozzjoni kbira u bid-dmugħ f'għajnejh. ☺

Kunsill Lokali Birgu

Citta' Vittoriosa

**Is-Sindku, il-Viči Sindku, il-Kunsilliera,
I-Aġġent Segretarju Eżekuttiv,
I-istaff klerikali u I-impjegati kollha
flimkien mal-familji tagħhom,
jawguraw il-festa t-tajba lil kulħadd**

MITSUD GARAGE LTD

IRONMONGERY

OPEN ALL DAY

For all your hardware and household needs!

Open All Day
Monday to Friday: 7:30AM - 7:00PM
Saturday: 7:30AM - 3:00PM

We are also open on
Sundays and Public Holidays
8:00AM - 12:00PM

tel: 21807535
email: info@mitsudgarageltd.com

PROGRAMM TAL-FESTI

LI SE JSIRU FIL-KNISJA
KONVENTWALI, MATRIČI,
KOLLEĞGJATA U PARROKKJALI
AD UNUR SAN LAWRENZ,
LEVITA U MARTRI

IS-SIBT – 31 TA' LULJU BIDUTAL-FESTA

6pm: Quddiesa mill-Arċipriet, il-Kan Dun Karm Busuttil. Dawk kollha impenjati fil-festa huma mistiedna jattendu. Wara l-quddiesa, Čelebrazzjoni Ewkaristika, barka sagrementali u Innu San Lawrenz.

8:30pm: Daqq tal-Mota.

Mistiedna r-romol tal-parroċċa tagħna u l-familjari ta' dawk li mietu din is-sena.

7:30pm: Akkademya Mužikali bis-sehem tal-Banda Vittoriosana San Lawrenz, fl-okkażjoni tal-inawgurazzjoni tal-pittura u d-dekorazzjoni tal-koppla tal-knisja Kolleġgjata San Lawrenz.

Jippresiedi l-Arċisqof ta' Malta, Mons Charles Jude Scicluna.

IL-ĦADD – 1 TA' AWWISSU BIDUTAN-NOVENA

Jum ir-Romol u l-Għeżejj li Hallewna
9:30am: Quddiesa tan-Novena bis-sehem tal-kor tal-parroċċa, taħt it-tmexxija ta' Christopher Pisani. Imexxi l-Penitenzier, il-Kan Dun Keith Scicluna.

Tul in-novena jipprietka l-Papas Martin Zammit, il-kappillan tal-parroċċa Griega Kattolika ta' Malta.

IT-TNEJN – 2 TA' AWWISSU IT-TIENI JUMTAN-NOVENA **Jum il-Membri tal-Għaqdiet**

6:30pm: Quddiesa tan-Novena mill-Primiċerju Mons Pawlu Raggio, bis-sehem tal-bandisti u l-istudenti tal-Iskola tal-Mužika tas-Soċjetà Mužikali Banda San Lawrenz.

Mistiedna l-membri tal-għaqdiet tal-parroċċa.

Wara l-quddiesa, antifona, Ćelebrazzjoni Ewkaristika, barka sagrimentali, tislima lir-relikwija ta' San Lawrenz u Innu.

IT-TLIETA – 3 TA' AWWISSU
IT-TIELET JUM TAN-NOVENA
Jum il-Vokazzjonijiet u I-Abbatini

6:30pm: Quddiesa tan-Novena minn Dun Joe Mizzi, kappillan tal-parroċċa ta' Santa Luċija, eks Arċipriet tal-parroċċa tagħna.

Mistiedna l-membri kollha tal-komunità biex nitolbu għal aktar vokazzjonijiet.

Wara l-quddiesa, kollox bħall-jum ta' qabel.

L-ERBGħA – 4 TA' AWWISSU
IR-RABA' JUM TAN-NOVENA

Jum il-Benefatturi, Voluntiera u Vittoriosani
6:30pm: Quddiesa tan-Novena mit-Teżorier, il-Kan Dun Brendan Gatt.

Mistiedna l-benefatturi tal-parroċċa tagħna u l-Vittoriosani li m'għadhomx jgħixu l-Birgu.

Wara l-quddiesa, kollox bħall-jum ta' qabel.

IL-ĦAMIS – 5 TA' AWWISSU
IL-ĦAMES JUM TAN-NOVENA
Jum it-Tfal

6:30pm: Quddiesa tan-novena mill-Kan Onorarju, Dun David Torpiano.

Mistiedna t-tfal u l-adolexxenti li jattendu ċ-Ċentru tal-Katekizmu u l-familji tagħhom.

Wara l-quddiesa, kollox bħall-jum ta' qabel.

IL-ĞIMGħA – 6 TA' AWWISSU
IS-SITT JUM TAN-NOVENA
Jum l-Anzjani

6:30pm: Quddiesa tan-Novena mit-Teologu, il-Kan Dun Joseph Galea.

Mistiedna speċjalil l-anzjani tal-parroċċa tagħna.

Wara l-quddiesa, kollox bħall-jum ta' qabel.

7:30pm: Programm Vokali u Orkestrali fl-okkażjoni tal-inawgurazzjoni tal-proġett tar-restawr tal-irħam tal-Artal Maġġur mill-Arċipriet u l-Kapitlu tal-Kolleġġjata.

IS-SIBT – 7 TA' AWWISSU
IS-SEBA' JUM TAN-NOVENA
Jum il-Familja

6:30pm: Quddiesa tan-Novena mill-Kantur, il-Kan Dun Stephen Attard.

Mistiedna l-familji kollha tal-parroċċa tagħna.

Wara l-quddiesa, kollox bħall-jum ta' qabel.

8:30pm: **Vittoriosa in Festa:** ikla fil-Pjazza organizzata mill-entitajiet kollha tal-festa. Waqt l-ikla l-Banda Vittoriosana San Lawrenz tesegwixxi kuncert ta' mužika pop bis-sehem ta' diversi kantanti.

Wara tiġi inawgurata pittura kbira fil-Każin, xogħol il-Kav Paul Camilleri Cauchi.

IL-ĦADD – 8 TA' AWWISSU
L-ANTEVIĠILJA
Jum iż-Żgħażagħ

6:30pm: Quddiesa tan-Novena mill-Arċipriet, il-Kan Dun Karm Busuttil.

Mistiedna z-żgħażagħ tal-parroċċa.

Wara l-quddiesa, jindaqqu l-Innu u l-Antifona ta' Dun Alwiġġ Fenech, issir Ćelebrazzjoni Ewkaristika, barka sagrimentali u nagħtu tislima lir-relikwija ta' San Lawrenz.

8:30pm: Attivitā soċċali fil-Pjazza. Waqt din l-attività, il-Banda Vittoriosana San Lawrenz tesegwixxi programm ta' marċi brijuži.

IT-TNEJN – 9 TA' AWWISSU LEJLET IL-FESTA

9.30am: Konċelebrazzjoni mmexxija mill-Arċipriet, il-Kan Dun Karm Busuttil, bil-kant tat-*Te Deum*.
6pm: Quddiesa minn Fr Manuel Camilleri SDB.

7pm: Traslazzjoni solenni tar-relikwija ta' San Lawrenz immexxija mill-Arċipriet, il-Kan Dun Karm Busuttil, flimkien mal-Kapitlu tal-Kolleġġjata u saċerdoti oħra. Għasar solenni u barka sagħmentali.

8:30pm: **"Le Perseidi" - Lejlet it-Titular:** serata ta' mužika live bis-sehem tal-band ta' Christian Arding u l-kantant Ludwig Galea. Matul is-serata jintwerew għadd ta' filmati tal-festa ta' San Lawrenz. Is-serata tagħlaq bi spettaklu pirotekniku ssinkronizzat mal-mužika.

IT-TLIETA – 10 TA' AWWISSU L-Għid Ta' SAN LAWRENZ

4.30am: Mota tal-Għid ta' San Lawrenz.

7am: Konċelebrazzjoni mmexxija mill-Pirjol, Patri Aaron Zahra OP.

8am: Quddiesa kkonċelebrata bis-sehem tal-Kapitli ta' Bormla, I-Isla u San Pawl, il-Belt. Imexxi l-Kan Dun David Cilia, Arċipriet tal-parroċċa San Pawl Nawfragu, il-Belt Valletta.

9am: Kant ta' tifhir ta' sbieħ il-jum.

9.30am: Quddiesa solenni ta' Jum San Lawrenz immexxija mill-Arċipriet, il-Kan Dun Karm Busuttil, flimkien mal-Kapitlu tal-Kolleġġjata u l-kleru. Jinseġ il-paniġierku f'għieb San Lawrenz il-Kan Jonathan Farrugia.

Askoll NGS Series

100% Electric

STARTING FROM
€800*
INCLUSIVE OF €2,000
GOV. GRANT

 MOTORS INC

CTYRYD SHOWROOM
MDINA ROAD QORMI, QRM 9010, MALTA
T. +356 2269 2550 | E. INFO@MOTOR5INC.COM.MT
FB. /CTYRYD | IG. @CTYRYD

CTYRYD

*TERMS AND CONDITIONS APPLY

1pm: Ikla tal-festa fir-restorant Don Berto. Biljetti mill-membri tal-entitajiet tal-festa.

6pm: Quddiesa animata mill-grupp ta' Agatha Zahra. Iqaddes Fr John Avellino.

7pm: Għasar solenni.

Wara Ċelebrazzjoni Ewkaristika, baska sagħamento, tislima lir-relikwija ta' San Lawrenz u innu lil San Lawrenz.

9pm: **'La Notte di San Lorenzo':**
I-ispettaklu pirotekniku annwali fil-Port il-Kbir, imtella' mill-Għaqda Piroteknika zo ta' Awwissu.

IT-TLIETA - 17 TA' AWWISSU OTTAVA TA' SAN LAWRENZ

6pm: Quddiesa, repozizzjoni tar-relikwija ta' San Lawrenz, Ċelebrazzjoni Ewkaristika u baska sagħamento.

Għeluq il-festa ta' San Lawrenz 2021.

AKTAR FAČLI GHALIK

MAKING IT EASIER

BIRGU

L-ewwel Tlieta tax-xahar
First Tuesday of the month
8am-12pm at Victory Square

Issa tista' tiddisponi minn dawn l-oğgett i f'Roadshow Truck
Now you can dispose of the following items at the Roadshow Truck

Mwejjeg
Clothes

Plastik
Plastic

Metall
Metal

Żejt tat-Tisjir
Cooking Oil

Bozoz
u Tubi tad-Dawl
Light Bulbs
& Neon Tubes

Vażetti u Flexken
tal-Mġieġ
Glass Bottles & Jars

Karta u Kartun
Paper & Cardboard

Batterijiet Żgħar
Household
Batteries

Basktijiet
Bags

Polystyrene
Polystyrene

Borom u Taġnijiet
Pots & Pans

Apparat
Elettroniku Żgħir
Small Electronics

Żebha u Solventi
Paints & Solvents

Bottijiet tal-Isprej
Aerosol Sprays

✉ wsm.com.mt/roadshow | ☎ 8007 2200

WOSTESERV
CREATING RESOURCES FROM WASTE

ARMAR ĢDID U RESTAWR GHALL-FESTA 2021

CHRISTIAN RACCIO VELLA | Maniġer Logistika u Armar Kumitat tal-Festa

Għeżeż Palmiżi, hija għafsa ta' qalb li, għal sena oħra, mhux sejkun possibbli li dak li ġidimna għaliex matul is-sena, ingawdu fl-ewwel ġimgħa ta' Awwissu. Kienet sena oħra iebsa, mimlija sfidi, b'mod speċjali fil-qasam finanzjarju, li ġabett magħha l-pandemija. Minkejja kollox, konna pozittivi, rajna kif nistgħu nżommu r-rota finanzjarja ddur u, minkejja d-dħul ma kienx bħas-snin ta' qabel, xorta mexxielna nibqgħu fuq saqajna.

Inku qed nonqos jekk ma nibdiex dan l-artiklu b'ringazzjament sinċier lil dawk kollha li kkoperaw f'diversi inizjattivi ta' ġbir ta' fondi li għamilna matul is-sena. Grazzi wkoll lil dawk il-benefatturi u partitarji li meta rsaqna lejhom għall-ġħajnejn, dejjem tawna l-appoġġ tagħhom.

Din is-sena bdejna naħdmu fuq żewġ proġetti ambizzjużi li se nkunu qed ingawduhom fis-snin li ġejjin. Qed nirreferi għall-arblu l-ġdid ta' quddiem tas-Sala Parrokkjali, li se jgħib mas-70 pied; dan wara li ddeċidejna li jitneħha dak li kien hemm, li kellu ħsara fl-injam. Dan l-arblu sar bl-ġħajnejn tal-Onorevoli Glenn Bedingfield. Mal-arblu, applikajna għall-permessi meħtieġa biex isiru żewġ blokok ġodda għall-arblu tal-ġnub u ssir l-opramorta u l-fontispizju tal-faċċata bil-ġebla Maltija. Nittamaw li fiziż-żmien li ġej jinħarġu l-permessi u jkun jista' jinbeda x-xogħol. Tajjeb insemmi li ma'dawn,

L-arblu l-ġdid fuq is-Sala Parrokkjali

se jinxraw żewġ arbli ġodda għall-ġenb tas-Sala Parrokkjali peress li dawk preżenti,

Best Coke®
Ever?

#YES | #NO

NEW

Coca-Cola®

ZERO SUGAR

Try it first!

spiċċaw ukoll. Dawn l-arbli se jkunu itwal u se jkunu ta' 50 pied kull wieħed.

Il-proġett l-ieħor huwa l-pannelli fotovoltajċi fuq il-bejt tal-kappella tal-Karmnu, li tintuża bħala post tax-xogħol u maħżeen tal-festa. Investiment li se jħalli l-frott tiegħu matul is-snin għaliex se nkunu qed niffrankaw il-konsum tal-elettriku f'dan il-post li tant nużaw matul is-sena. Minkejja li dan il-proġett qed isir minn skema li joħroġ il-Gvern, xorta waħda l-Kumitat kelleu spejjeż ta' applikazzjoni, perit u xogħol tekniku iehor. Jekk Alla jrid, dan ix-xogħol se jkun lest sal-aħħar tas-sena.

Din is-sena komplejna b'ħafna xogħol ta' restawr, speċjalment kolonni. Fil-fatt lestejnej r-restawr tal-kolonna ta' Triq San Filippu, il-kolonna tal-Mandragg u ta' Santa Paċenžja, iffinalizzajna l-kolonna ta' Triq il-Mina l-Kbira, ttestiet mill-irħamar u l-induratura l-kolonna ta' Triq Paċifiku Scicluna u saret tiswija ta' xi ħsarat oħra. Għalaqna wkoll l-iskultura kollha li kien fadal fil-kolonna ta' Papa Ljun XIII, kemm mill-injam kif ukoll mill-induratura, biex b'hekk din il-kolonna hija kompletament lesta.

Hadna īsieb ukoll li nduru waħda sew u niżbgħu ghadd konsiderevoli ta' arbli, fosthom dawk tal-knisja u oħrajn li jittellgħu fuq il-kappelli u l-bjut li huma propjetà tal-Kumitat. Kellna wkoll l-ispiza fuq ħofor ġodda tal-arbli tat-toroq peress li whud minnhom maž-żmien spiċċaw u għaldaqstant kienu ta' periklu meta narmaw l-arbli.

Irrid insemmi r-restawr tal-istrixxi kollha tal-faċċata tal-knisja li nżeebgħu mill-ġdid u saret it-tiswija meħtieġa fuq l-apparat tad-dawl u l-injam tagħhom. Dan appart li saru fustumi ġodda għall-pendenti

Dettall mill-kolonna ta' Santa Paċenžja li kienet irrestawrat mill-ġdid

tal-kampnari, xiri ta' bozoz ġodda u xogħol ta' diversi fustumi ġodda għall-arbli tas-swar, peress li whud minnhom kienu spiċċaw.

Din is-sena ġew irrestawrati wkoll iż-żewġ angli li jinramaw maz-zuntier tal-knisja. Investejnejha f'aktar ventijiet ġodda tal-pavaljuni l-kbar bi qbil mal-festa l-oħra biex l-ispejjeż u x-xogħol jinqasmu bejn iż-żewġ kumitat. B'kollaborazzjoni mal-Arcipriet, investejnejha f'saqaf ġdid għal kamra li tinsab fuq il-bejt tal-knisja biex fiha jinżammu l-istrixxi tal-parti ta'

MOTOR INSURANCE

Highly competitive and affordable motor insurance

BONNICI INSURANCE
AGENCY LIMITED

agents for Middlesea Insurance p.l.c.
protection all around

Sabrina Vella (T.I.I.) 19A, Nestu Laiwiera Str, Vittoriosa. T: (+356) 21678542 M: (+356) 99092700

E: vellasabrina@yahoo.com

Sabrina Vella is an enrolled Tied Insurance Intermediary for Middlesea Insurance p.l.c. (MSI). MSI is authorised by the Malta Financial Services Authority (MFSA) to carry on Long Term and General Business under the Insurance Business Act 1998. Both are regulated by the MFSA.

COM 110609 194

FREE VRT
or EQUIVALENT DISCOUNT
with a new Motor
Insurance Policy

Terms and Conditions apply

ADDITIONAL EXTENSIONS AT NO EXTRA PREMIUM,
DEPENDING ON TYPE OF COVER TAKEN

- Roadside Assistance following an accident
- Full Breakdown Cover for Comprehensive Private Policies
- Personal Accident for all passengers
- Legal Assistance for uninsured losses
- Courtesy Vehicle for Comprehensive Private Policies
- Personal Belongings
- Loss of Keys
- Glass Breakage

EXTENSIVE BENEFITS DESIGNED TO KEEP YOU
MOVING AT NO ADDITIONAL EXPENSE

- Reduced minimum premiums
- Improved no claims discounts
- When claiming for third party damage only,
no excess applies for drivers over 21 years of age

Bonnici Insurance Agency Limited are agents for Middlesea Insurance p.l.c.
Both companies are authorised by the Malta Financial Services Authority.

fuq tal-faċċata. Ma nistax inħalli barra x-xogħol ta' manutenzjoni li sar fuq il-bjut kollha tal-imħażen biex ikunu protetti mill-maltemp, filwaqt li sar xogħol fuq diversi bibien u twieqi tal-istess imħażen.

Ma jistax jonqos li, apparti dan ix-xogħol kollu, ma jsirx xogħol fuq id-drapp li tant aħna magħrufin għaliex. Din is-sena lestejnej l-isfumar ta' ġhadd ta' pavaljuni, fosthom dawk ta' Triq il-Foss, Triq il-Palazz l-Antik tal-Gvernatur u Triq l-Arċisqof Mikiel Gonzi. Bi pjan għaqli, anki minħabba n-nuqqas ta' dhul minħabba l-pandemija, ħdimna xorta fuq xogħol ġdid ta' pavaljuni u bandolori, kif ukoll numru konsiderevoli ta' bnadar, kemm għas-swar kif ukoll għall-madwar il-Birgu għall-ġranet tal-festa.

Nittamaw dejjem li s-sitwazzjoni tkompli titjieb biex b'hekk inkunu nistgħu nsaħħu l-attivitàjet li norganizzaw biex inkomplu fuq diversi progetti li hemm ippjanati. Nagħlaq billi nirringrazza lill-volontiera kollha li matul is-sena hadmu biex isir dan ix-xogħol kollu u ħafna aktar, li kultant mhux daqstant jiġi apprezzat. Ma semmejtx

ismijiet biex żgur ma ninsa lil ħadd, biss żgur li kull xogħol li jsir għall-festa huwa apprezzat ħafna.

Grazzi għal darb'oħra lill-benefatturi kollha u lil dawk kollha li kontinwament jagħtu l-ghajjnuna tagħħom finanzjarjament. Grazzi lil shabi tal-Kumitat, 'l-Arċiprijet u lil Fr John li dejjem sibna l-appoġġ kontinwu tagħħom. Nittamaw li sena oħra s-sitwazzjoni tkun aħjar u nkunu nistgħu niċċelebraw festa kompluta. Ĝew kif ġew l-affarrijiet, din is-sena għandna č-ċans ingawdu aktar il-festi interni, li forsi s-soltu ma tantx ikollna ċans ingawduhom minħabba l-armar.

Nittamaw dejjem li dan il-waqfien milli niċċelebraw b'mod normali l-festi esterni, jimgħali' lil kulħadd bil-ghatx għall-festa li jmiss u kulħadd jagħti seħmu biex noħorgu aktar b'saħħitna. San Lawrenz, patrun tal-Belt Vittoriosa, izomm idejh fuqna lkoll u jaġħtina aktar saħħa biex inkomplu naħdmu għall-festa ta' dan il-qaddis li tant inħobbu.

Il-festa t-tajba lil kulħadd.

Il-Festa tal-Birgu

Il-Festa tal-Birgu

L-Ewwel Volum - 2021

Pagni: 60

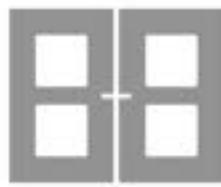
Ritratti: 125

Festa: 1

Pubblikazzjoni
tal-Kumitat Festi Esterni
San Lawrenz

Prezz €13

Ballut Blocks Ltd. Wied Filep, L/D Naxxar, Malta
Tel: (356) 21573003, 21572888, 21578419, 21487738
Fax: (356) 21575562 E-Mail: ballut@ballutblocks.com

BALLUT BLOCKS

Ballut Blocks, formed in 1951, is one of the earliest to be established in the local building and construction industry and was amongst the very first to be registered as a limited liability company in 1964. Over the years the Company has expanded, from the production of concrete blocks to the manufacture of all types of prefabricated concrete products and to the formation of a comprehensive fleet of specialised equipment for earth-moving, rock cutting and other civil engineering works.

**FROM STRENGTH
TO STRENGTH**
**PROVIDING SERVICE TO THE
CONSTRUCTION INDUSTRY**

General Precast Concrete Ltd. Hal Far Industrial Estate
Tel: (356) 21653802, (356) 21653005 Fax: (356) 21650536 E-Mail: info@generalprecastconcrete.com

www.ballutblocks.com

IL-JUM TAL-10 TA' AWWISSU: NIĆČELEBRAWH F'KULL ČIRKOSTANZA!

EMAN ZERAFA | President Sezzjoni Żgħażagħ Palmiżi

L-10 ta' Awwissu jasal f'kull čirkostanza! Min kien jgħidilna li din is-sena ha nkunu qed nergħiġu nagħmlu festa oħra ridotta minħabba l-pandemija li ħakmet lil din id-din ja sena u nofs ilu. Erġajna esperjenzajna sena oħra mimilija sħidi, kemm mil-lat ta' riżorsi umani, kif ukoll finanzjarji. Ghall-grazzja ta' Alla u ta' San Lawrenz, dawn l-isfid iċċelbnejhom u mnejx-xien nkomplu l-programm ta' ħidma tagħha, kif ukoll komplejnejha ndawru r-rota finanzjarja.

Is-Sezzjoni Żgħażagħ għal sena oħra organizzat għadd ta' attivitajiet biex stajna niġġeneraw xi ftit ta' fondi li jagħmlu tajjeb għall-attivitajiet li jiġu organizzati fil-ġimħa tal-festa, kif ukoll għall-proġetti li s-*Sezzjoni Żgħażagħ tkun qed iż-żan mal-ewwel festa li nkunu nistgħu niċċebraw b'mod normali.*

Fost l-attivitajiet u inizjattivi li kienu organizzati tul din is-sena kien hemm *Street Bingo fit-Triq San Filippu*. Matul perjodi differenti tas-sena begħna għadd ta' affarijiet, fosthom ponsjetti u ħelu tal-Milied, kif ukoll perlini u prinjolati fil-Karnival. Ghall-ewwel darba wkoll f'Jum San Valentīn, is-*Sezzjoni Żgħażagħ Palmiżi* organizzat *Ribs Delivery Night*, attivitā li marret tajjeb. Minn hawn nixtieq nirringrazza lill-istaff kollu tar-restaurant Don Berto tal-ġgajnuna li tawna biex din l-attivitā kienet ta' suċċess, kif ukoll

Adolexxenti jitghallmu jaħadha l-lieħda

lill-Vittoriosani kollha li ordnaw l-ikel tagħhom mingħandna. Kieno konklużi l-workshops li saru lill-adolexxenti relatati mal-festi tradizzjonali. Tajna bidu wkoll għal workshops oħra marbuta ma' sports differenti fosthom ir-regatta, il-boċċi, il-futbol u sports ieħor akkwatiku. L-äħħar attivitā tas-*Sezzjoni Żgħażagħ qabel il-festa ta' din is-sena kienet Red Gathering BBQ by the Pool fil-pixxina ta' Zonqor, Marsaskala. Għal sena oħra ppruvajna nżommu kuntatt*

VITTORIOSA PHARMACY

EST 1907

*An Institution in the Heart of the
Three Cities*

IL-FESTA T-TAJBA LIL KULHADD!

9, Main Gate Street, Vittoriosa. T: 21 807529

E: vittoriosapharmacy@gmail.com

 Find us on
Facebook

mal-partitarji Lawrenzjani permezz tax-xandiriet minn V-SL Media u bi ftaħir ngħidu li dan kien ta' success fi żmien il-Milied, il-Ğimgħa Mqaddsa u anke għall-Ewwel Erbgħha ta' San Lawrenz. Barra minn hekk, sostnejna l-appoġġ tagħna lill-Kumitat tal-Festa u ħadna ħsieb li jitkompla l-proġett tal-pittura tal-bandorri tal-Pjazza, li nbeda fl-2018. Tkomplax x-xogħol fuq żewġ proġetti oħra kbar li ha jkunu qed jiżżeż jaġid matul il-festa tas-sena d-dieħla. Ix-xewqa tagħna hi li dawn it-tliet proġetti jittlestew kollha għall-festa tas-sena d-dieħla biex b'hekk inkunu nistgħu nvaraw proġett kbir ieħor.

Din is-sena, il-Kumitat tas-Sejjjoni Żgħażaq ikkommetta ruħu li fil-festa tal-2021 jorganizza attivitā kbira l-Pjazza. Jekk dejjem ir-restrizzjonijiet jibqgħu kif inħuma, it-Tnejn, q ta' Awwissu, is-Sejjjoni ha tkun qed torganizza spettaklu fil-Pjazza

bl-isem ta' 'Le Perseidi – Lejliet it-Titular'. Din l-attività ha tinkludi mužika live, diversi filmati marbuta mal-festa, kif ukoll spettaklu pirotekniku qasir minn fuq il-bejt tas-Sala Parrokkjali. Din l-attività qed tiġi organizzata bl-ghajnuna tal-entitajiet kollha tal-festa.

Minn hawn nixtiequ mill-qalb nirringrazzjaw lil kull mi, b'xi mod jew ieħor, għen lis-Sejjjoni Żgħażaq Palmiżi biex tkun tista' tibqa' ddawwar ir-rota finanzjarja. Nirringrazzjaw lill-Kunsill Lokali tal-Birgu tal-ghajjnuna li tana kull meta tlabna xi haġa. Fl-aħħar u mhux l-inqas, il-Kumitat tas-Sejjjoni Żgħażaq Palmiżi jixtieq jawgura l-festa t-tajba lill-Vittoriosani kollha. Grazzi tal-appoġġ kontinwu li dejjem nircievu mingħand kom għax intom tagħtuna s-saħħha biex nibqgħu għaddejjin! Viva missierna San Lawrenz – patrun tal-Birgu kollu! 🎉

Main Square

BISTRO

Pjazza Birgu

Tel: 21801671

TOTAL
One-Stop Tools Station

Trade Enquiries: Firm B. Pullicino Tel: 21676627 - 21676629

Melvin De Giorgio
PHOTOGRAPHY

www.melvindegiorgio.com
99823536

IS-SEDILI TAL-KOR TAL-KOLLEGGJATA TAL-BIRGU

FABIAN MANGION

Fil-11 ta' Mejju 1681 tqiegħdet l-ewwel ġebla tal-knisja parrokkjali ddedikata lil San Lawrenz fil-Belt Vittoriosa. Kienet knisja mibnija fuq disinn tal-arkitetto Vittoriosan, Lorenzo Gafà, li fassalha fuq il-pjanta ta' salib Latin, jiġifieri magħmula minn kursija, żewġ kappelluni ewlenin, presbiterju bl-arta magħġur u kor fuq in-naħha ta' wara tal-presbiterju. Dan it-tempju giekkonsagrati minn Mons Gori Mancini, Isqof ta' Malta, fl-24 ta' Ottubru 1723.

L-ghadd sabiħ ta' saċerdoti prezenti fil-parroċċa li, b'żelu liema bħalu, kienu ta' servizz pastorali, jiċċelebrav il-liturgija u jgħidu l-Uffiċjatura flimkien bhala Kulleġġ tal-Benefiċjati, imwaqqaf fid-19 ta' Lulju 1725 mill-Papa Benedittu XIII fuq talba tal-Inkwiziżitur Antonio Ruffo, heġġeġ l'il-Dun Lawrenz Lanzon, saċerdot mill-aktar habrieki, biex jīrsisti halli din il-parroċċa antika tiġi mogħtija l-ġieħ ta' Kolleġġjata.

Wara l-abolizzjoni tal-Inkwiziżjoni dan sar aktar urġenti għaliex il-Kolleġġ tal-Benefiċjati kien tilef il-prottet u l-benefatur ewljeni tiegħu. Din il-ħolma ta' Lanzon u ta' oħrajan seħħet bil-Bolla tal-Papa Piju VII, mogħtija f'Ġunju tal-1820. Diffikultajiet dwar dan il-ġieħ mogħti lill-parroċċa tal-Birgu mqajma mill-Gvernatur Sir Thomas Maitland, wasslu biex l-ewwel Kapitlu, magħmul minn tmintax-il kanonku, gie ffurmat sena u nofs wara, jiġifieri fil-31 ta' Dicembru 1821.

Il-Knisja, fil-Kodici l-ġdid tad-Dritt Kanoniku (1983), f'kanoni 503-510, titkellem dwar il-Kapitli kolleġġjali. Hija tgħid li l-Kapitli huma korpi ta' saċerdoti li, filwaqt li jiffurmaw parti mill-presbiterju parrokkjali u jagħtu sehem shiħ fil-hidma pastorali tal-parroċċa, għandhom jieħdu sehem fiċ-ċelebrazzjoni tal-Uffiċċju Divin u funzjonijiet liturgiċi oħra. Huma għandhom ikunu ta' eżempju tajjeb ghall-fidili fit-talb u, kemm jista' jkun, iseħbuhom magħhom fil-funzjonijiet liturgiċi l-aktar solenni li jsiru fil-knisja kolleġġjata.

Is-saċerdoti li jiffurmaw il-Kapitlu, jissejħu Kanonċi, kelma ġejja mill-Grieg 'kanon', li tfisser 'regola'. Fost l-oħrajn u skont din ir-regola, huma jgħidu flimkien it-talb tal-Uffiċċju Divin. Prinċipalment, dan jikkonsisti fit-talb tal-Uffiċċju tal-Qari (matutin), tat-Tifhir ta' Sbieħ il-Jum (lawdi) u ta' Nofs il-Jum li jsiru filghodu qabel il-quddiesa u t-talba tal-Ġhasar u l-kompieta li jsiru fil-ġħaxja. Il-kanonċi, lebsin ilbies korali, jattendu għar-reċita tal-Liturgija tas-Siġħat fil-kor.

Kor ta' valur storiku u artistiku

Il-kor tal-Kolleġġjata tal-Birgu hu ta' valur storiku u artistiku għoli ħafna, maħdum minn Mattiolo Delia bejn l-1653 u l-1655. Il-Kanonku Dun ġwanni Marija Farrugia kien isostni li s-sedili ta' dan il-kor oriġinarjament kien jinsabu fil-Katidral tal-Imdina u aktar tard ġew mogħtija lill-knisja tal-Birgu.

MJK was established in 1998. Project Cargo and Heavy Lifting is our core business. We also specialise in customs clearance, haulage services and freight forwarding. Our fleet includes mobile cranes from 13 ton to 300 ton.

Email: sales@mjk.com.mt
Tel: +356 21677668

www.mjk.com.mt

Din it-teorija matul iż-żmien jidher li mhux dejjem ġiet aċċettata mill-istoriċi, speċjalment meta wieħed jara kif il-proporzjonijiet ta' dawn is-sedili korali huma kumplimentari mal-post.

L-istruttura tal-kor hija magħmula minn żewġ fillieri ta' sedili korali fuq kull naħha, imqassma faċċata ta' xulxin biex jiġi ffaċilitat il-kant alternat. Il-parti ta' fuq, bil-ġinokkjatur magħha, hija mħollja ghall-kanonċi. Is-sedili ta' taħt huma għall-abbatini. Fuq il-ġinokkjatur tal-kanonċi jinsabu leġiji fejn jitqiegħdu kotba tal-kant u l-brevjar (ktieb tal-Liturgija tas-Sighat).

F'nofs il-kor insibu leġiju kbir li fuqu kien jitqiegħed ktieb kbir, magħruf bħala antifonarju, li propju minn fuqu kienu jitkantaw l-antifoni tas-salmi. Hawn wieħed jinnota li fil-parti ta' fuq ta' dan il-leġiju kbir hemm interżjata l-istemma bis-salib tal-Inkwiżizzjoni u fuqha, trerenju u par ċwievet imsallbin. Aktar minn hekk, fuq it-truf opposti tas-sedili naraw skolpiti, fuq il-lemin ta' min ikun dieħel fil-kor, l-ittri S.O. li jfissru *Santo Offizio* (l-isem ufficjali tal-Inkwiżizzjoni Rumana), u par ċwievet u trerenju fuqhom fuq ix-xellug. Dan kollu jkompli jikkonferma r-rabta tal-Inkwiżizzjoni mal-Kolleġġ tal-Benefiċjati.

Minn fost il-membri tal-Kapitlu tal-kolleġġjata jkun hemm dawk il-kanonċi li jissejħu dinjitarji, li fil-Birgu nsibu ħamsa: l-Arċipriet, id-Dekan, it-Teżorier, il-Primiċerju u l-Kantur. Dawn id-dinjitarji għandhom il-post speċifiku tagħħom fejn joqogħdu fuq is-sedili korali. F'bokkin quddiem il-kanonku kantur titqiegħed virga li l-istess kanonku jgħorr fuq spalltu waqt li joħroġ fuq il-presbiterju biex jaġħti n-nota liċ-ċelebrant principali waqt il-quddiesa kantata jew waqt il-purċiżjonijiet. Fir-ras

Is-Salib tal-Inkwiżizzjoni fuq il-leġiju tal-Kor

tagħha, din il-virga għandha xbieha marbuta mat-titular ta' din il-knisja kolleġġjata.

F'dan il-kor insibu żewġ sedili ewlenin. Fil-Birgu, fost bosta palazzi u bereġ, insibu dik il-binja li kienet isservi bħala palazz tal-isqof. Dan il-palazz ġie mibni fl-1542 mill-Isqof Domenico Cubelles (1540-1566). Għaldaqstant, peress li l-Isqof ta' Malta, flimkien mal-palazz fl-Imdina, kellu l-palazz tiegħi fil-Birgu, huwa kellu wkoll is-sedja tiegħi fil-kor tal-knisja tal-Birgu. Din tinsab l-ewwel waħda fuq ix-xellug ta' min iħares lejn il-kwadru titulari. Filwaqt li fuqha naraw l-istemma episkopali tal-Isqof djočesan *pro tempore*, din is-sedja tiġi mżejna bi stratt aħmar. Pariġġ tagħha, fuq in-naħha tal-lemin, hemm is-sedja tal-Arċipriet. Din ikollha fuqha l-istemma tal-Kolleġġjata Vittoriosa u tiġi mżejna fi stratt aħdar.

SUPER
PRICES
EVERYDAY

Kulthadd jaf!

Opra ta' arti rikka

Il-varjetà ta' dettalji artistici adottati fit-twettiq ta' dawn is-sedili tas-seklu 17, l-aktar f'dak li għandu x'jaqsam ma' skultura, effetti polikromatiċi u induratura, jagħmlu minn din l-opra vetrina ta' kwalità għolja ħafna. Il-livell għoli ta' maestrija, l-għażla bli-għaqal ta' materjali u l-metodu ta' kif dawn ingħaqdu flimkien, assiguraw li din l-opra tibqa' titgawda tul is-sekli.

Is-sedili tal-kor u l-istruttura li żżommhom flimkien ġew manifatturat minn injam artab, li mbagħad ġie mħejji għall-polikromja u l-induratura. L-uċu ħ tal-panewijiet huma mżejna b'dekorazzjoni finta li timita l-injam *Juglans regia* (ġewż Ewropew). Aktar minn imitazzjoni, it-teknika tal-finta turi d-dehen u l-hila artistika tal-artist li effettivament iċcarraq lil dak li jkun u jħallih bl-impressjoni li kien użat l-injam għani.

Ir-rikkezza tal-elementi minquxin u

d-dettalji elaborati jelevaw lil dawn is-sedili tal-kor minn sempliċement lok fejn toqqħod bil-qiegħda għal xogħol ta' arti rikk u elaborat. L-induratura kienet applikata fuq l-elementi skulturati sabiex joħorġu aħjar il-karakteristiċi ta' elementi tridimensjonali. L-induratura qawwiet il-kwalitajiet tal-elementi minquxin. Għaldaqstant, il-kuntrasti li jirriżultaw bejn id-dettalji minquxin u indurati u l-polikromja finta affettwaw l-impatt estetiku tal-kompożizzjoni kollha għaliex ingħatat dehra aktar rikka u lussuża.

L-induratura li kienet tikxi s-sedili turi attenzjoni qawwija għad-dettall. Analizi preliminari żvelat li l-induratura kienet saret bil-fidda u, wara li fuqha ġie applikat il-vernič, hadet dak il-lewn deħbi.

Stat ta' preservazzjoni

Qabel ma nbeda x-xogħol ta' restawr u preservazzjoni ta' dawn is-sedili, twettqet investigazzjoni preliminari dwar l-istat ta'

NEW SCHEDULE

Fast, fresh, frequent & convenient

5
mins

SLIEMA - VALLETTA

SLIEMA STRAND
TO VALLETTA (WATERPOLO PITCH)
TO SLIEMA STRAND

WINTER
01/11 to 31/05

SUMMER
01/06 to 31/10

SLIEMA	VALLETTA	SLIEMA	VALLETTA
06:45	07:00	06:45	07:00
07:15	07:30	07:15	07:30
07:45	08:00	07:45	08:00
08:15	08:30	08:15	08:30
08:45	09:00	08:45	09:00
09:15	09:30	09:15	09:30
09:45	10:00	09:45	10:00
10:15	10:30	10:15	10:30
10:45	11:00	10:45	11:00
11:15	11:30	11:15	11:30
11:45	12:00	11:45	12:00
12:15	12:30	12:15	12:30
12:45	13:00	12:45	13:00
13:15	13:30	13:15	13:30
13:45	14:00	13:45	14:00
14:15	14:30	14:15	14:30
14:45	15:00	14:45	15:00
15:15	15:30	15:15	15:30
15:45	16:00	15:45	16:00
16:15	16:30	16:15	16:30
16:45	17:00	16:45	17:00
17:15	17:30	17:15	17:30
17:45	18:00	17:45	18:00
18:15	18:30	18:15	18:30
18:45	19:00	18:45	19:00
19:15	19:30	19:15	19:30
		19:45	20:00
		20:15	20:30
		21:15	22:00
		23:00	23:30
		23:45	00:00

tm

Transport Malta

MAPFRE | MSV Life

T: 2346 3862 E: info@vallettaferryservices.com

Adults:

Day - Single: €1.50
Day - Return: €2.80

Children:

Single: €0.50
Return: €0.90

60+ ID Card Holders

& Blue Badge Holders:
Single: €0.50
Return: €0.90

Weekly Pass:

Valid for seven (7) consecutive days
unrestricted use: €10.00

Frequent Traveller:

3 Months, 6 Months & Yearly ticket
also available on request

Night Service Commences @ 19:45

Night - Single: €1.75
Night - Return: €3.30

7
mins

VALLETTA - 3 CITIES

VALLETTA (LASCARIS)
TO THREE CITIES

WINTER
01/11 to 31/05

SUMMER
01/06 to 31/10

COSPICUA	VALLETTA	COSPICUA	VALLETTA
06:30	06:45	06:30	06:45
07:00	07:15	07:00	07:15
07:30	07:45	07:30	07:45
08:00	08:15	08:00	08:15
08:30	08:45	08:30	08:45
09:00	09:15	09:00	09:15
09:30	09:45	09:30	09:45
10:00	10:15	10:00	10:15
10:30	10:45	10:30	10:45
11:00	11:15	11:00	11:15
11:30	11:45	11:30	11:45
12:00	12:15	12:00	12:15
12:30	12:45	12:30	12:45
13:00	13:15	13:00	13:15
13:30	13:45	13:30	13:45
14:00	14:15	14:00	14:15
14:30	14:45	14:30	14:45
15:00	15:15	15:00	15:15
15:30	15:45	15:30	15:45
16:00	16:15	16:00	16:15
16:30	16:45	16:30	16:45
17:00	17:15	17:00	17:15
17:30	17:45	17:30	17:45
18:00	18:15	18:00	18:15
18:30	18:45	18:30	18:45
19:00	19:15	19:00	19:15
		19:45	20:00
		20:35	20:50
		21:20	22:00
		23:00	23:15
		23:30	00:00

preservazzjoni. Effettivament ġew identifikati diversi punti ta' deterjorazzjoni u deher car li kien hemm bżonn intervent urġenti.

It-thassib ewlieni kien fir-rigward tal-istabbiltà strutturali tal-kor. Deterjorazzjoni estensiva kienet qed thedded is-saħħha tal-istruttura li żżomm u torbott magħha dawn is-sedili. Dan seta' faċilment jikkawża kollass tal-istruttura.

L-iskema dekorattiva polikroma kellha diversi lakuni u ż-żeġbħa li kienet qed titqaxxar. Matul is-snīn sar użu minn metodi żbaljati ta' tindif li rriżultaw fi brix fil-verniċi protettiv u t-telf tal-induratura u d-dekorazzjoni tal-polikromija. Dan kien partikolarment evidenti fiż-żoni baxxi, jiġifieri postijiet li jistgħu jintlaħqu minn bniedem.

Is-sedili tal-kor fil-passat ġew mogħtija wi sq passati ta' żjut u susstanzi oħra. Sussegwentement, u minħabba n-natura tagħhom li jinx fu bil-mod, dawn żammew saffi ta' hmiegħ li, eventwalment, faqqar id-dehra ġenerali. B'konsegwenza ta' dan, min kien iżur lil din il-knisja u jidħol wara l-presbiterju kien isibha diffiċċi jifhem ir-rikkezza ta' din l-ghamara liturġika.

Maż-żmien, bosta elementi li jjejnu is-sedili, bħall-gwanniċi skulturati, inkisru jew intilfu. Il-biċċa l-kbira tal-panewiġiet kien fihom diversi xquq, distakkamenti u fissuri minħabba li l-injam irreagixxa għall-umdità.

Sfɔrtument, evidenti madwar is-sedili tal-kor, kien hemm ukoll graffiti u sinjal oħra ta' vandaliżmu. In-nuqqas ta' għarfien rigward is-sinifikat kulturali u artistiku ta' dan il-kor wassal għal certa telqa u nuqqas ta' attenzjoni. Iżda, bla dubju, dan ma għadux il-każ illum. Kull min illum jaġħti mqar daqqa ta' għajnej żgħira lejn is-sedili

tal-kor, jara l-interventi ta' restawr u konservazzjoni li digħi saru. Din l-ghamara liturġika qed terġa' lura għall-ġmiel originali tagħha. Dan ix-xogħol, għalkemm inbeda u jinsab fi stadju avvanzat, fil-preżenż hu wieqaf minħabba l-hidma li se tibda wara l-festa li ġejja ta' restawr tas-saqaf tal-kor tal-Kolleġġjata. Ix-xogħol fuq ir-restawr tas-sedili tal-kor jissokta wara li jitlesta s-saqaf u jiżżarma l-armar.

Bibliografia:

- Camilleri, S., "Registru u tagħrif iehor dwar il-knisja u l-armar tagħha fil-festa," f'L-Imnara, it-Tieni Sensiela, nr. 3, 2016.
- Depasquale, A., "Il-Kapitli tal-Kanonici fl-imghoddha u illum," f'Parroċċa tal-Isla, Mejju-Ġunju 1986.
- Gauci, G., *Artistic Heritage and Treasures in St Lawrence Church Vittoriosa*, 2004.
- Saliba, J., *17th Century Choir Stalls at St Lawrence Collegiate Church, Vittoriosa*, 2019.
- Terribile, T., *Teżori fil-Knejjes Maltin*, 2006.
- Zahra, L., "Birgu – San Lawrenz," f'il-Knejjes Parrokkjali ta' Malta u l-Festi tagħhom, Vol. 1, 1993.

PJAZZA REGINA VALLETTA

Everybody's Centrepiece

DELICATA
Family Winemaker
Since 1907

/DELICATA WINERY

WWW.DELICATA.COM

IL-FDALIJIET TAL-MARTRI FIL-PARROCČA TAGħNA

ANTON ATTARD

Tul is-seklu tmintax u fl-ewwel ftit snin ta' dak ta' warajh, bdew jaslu f'diversi knejjes f'Malta u Ghawdex fdalijiet ta' Nsara li mietu martri fil-persekuzzjonijiet tul l-ewwel sekli tal-Knisja. Dawn kienu nstabu fil-katakombi li bdew jinkixfu f'Ruma. Ġeneralment kienu jingiebu hawn Malta minn personalitajiet distinti li kellhom kuntatti f'Ruma. Aktar tard, dawn kienu jirregalawhom lil xi fratellanza, kappella jew xi knisja partikulari. Isem il-fdalijiet ma kienx ikun magħruf, allura kienu jtuhom ismijiet fittizji ta' virtujiet jew aġġettivi ta' prestiġju bhal Liberatu/a, Beninju, Valent, Fortunatu u oħra. Il-biċċa l-kbira kienu jitqiegħdu fis-sodda tal-artali ta' xi waħda mill-kappelli jew artali ta' xi fratellanza li lilha jkun ingħata dak li kien jitqies bhala privileġġ distint.

Il-wasla ta' dawn il-fdalijiet kienet iġġib magħha ċelebrazzjonijiet solenni kbar, kemm relijużi u kemm profani. Għalihom in-nies minn kull belt u raħal ta' Malta kienet tattendi bi ħgarha. Lejhom kienet titqanqal devozzjoni kbira u kienu jaslu diversi pellegrinaġġi biex isir talb quddiemhom fil-knejjes jew kappelli li kienu jitpoġġew fihom. Flimkien ma' dan, ħafna mit-trabi li kienu jitwieldu dik il-habta, kienu jissemmew għalihom. Anzi, f'xi nħawi f'Malta u Ghawdex għadhom sal-lum iġibu isem uħud minnhom. Għotjiet bħal dawn lill-fratellanzi jew knejjes fil-parrocċa tagħna ma naqsux. Tul is-seklu tmintax, dan

il-privileġġ gawdew minnu żewġ knejjes fil-parrocċa tagħna u oħra li dik il-ħabta kienet tagħmel mal-parrocċa ta' San Lawrenz. Dawn it-tliet knejjes bejniethom ingħataw xejn inqas minn sitta minn dawn il-fdalijiet qaddisa.

Jasal San Beninju

Il-Birgu għandu d-distinżjoni jew privileġġ li l-ewwel korpsant li wasal Malta kien fil-parrocċa tiegħu, irregalat lill-knisja ta' San Lawrenz mill-Inkwiżiżur Antonio Ruffo (1720-1728). Kien il-fdalijiet ta' dak li ssejjah San Beninju. Dan kien wasal Malta fuq ix-Xini Kapitana fis-27 ta' Diċembru 1725. Dakinhar li wasal, kif il-korpsant tniżżeġ fuq il-moll f'Xatt ix-Xwieni (illum nafuh bħala x-xatt ta' San Lawrenz), kull galera sorġuta fil-port sparat salut irjali b'erba' kanuni. Ingħata salut ieħor meta minn fuq il-moll ittalla' fuq feluka biex jittieħed il-Belt Valletta; probabbilment fil-Katidral ta' San Ģwann.

Wara xi jiem, inġieb fil-Palazz tal-Inkwiżitur fil-Birgu, lest biex jiġi ttrasportat solennement lejn il-knisja ta' San Lawrenz. Dan seħħi nhar is-26 ta' Lulju 1726, seba' xhur wara li wasal fi għżiż ir-Ruġbi. Fil-purċijsjoni ħadu sehem il-Gran Mastru de Vilhena (1722-1736), l-Inkwiżitur Ruffo (1720-1728), il-Gran Prijur tal-Ordni, il-Kapitlu tal-Katidral, Ordiniet reliġjuži, saċċerdoti u fratellanzi. Dakinhar kienu dahlu l-Birgu folol kbar ta' nies minn kull rokna ta' Malta.

Il-purċijsjoni għaddiet mit-toroq priċipali ta' din il-belt u ġibdet lejn il-knisja tul ix-Xatt ta' San Lawrenz. Waqt li kienet għaddejha minn hawn, kif waslet quddiem il-pruwa tax-Xini Kapitana, ġie sparat salut b'erba' kanuni minn kull galera u ieħor sparawħ wara li l-korpsant kien għadda minn tulha kollu. Kif wasal quddiem il-knisja tal-Karmnu, ġie sparat it-tielet salut.

Donnu li l-Inkwiżitur ma kienx kuntent b'daqshekk għax minn butu ħallas biex il-galeri, wara s-salut, jisparaw il-maskli kollha li kellhom abbord. Tul ix-xatt kollu sal-knisja ta' San Lawrenz, il-purċijsjoni għaddiet minn nofs zewġ fillieri ta' suldati tax-xwieni bl-armi f'idejhom (1).

Lejh kompliet toktor devozzjoni kbira u kienu jaslu l-Birgu għadd kbir ta' pellegrini jitkolu quddiemu. Xi żmien wara, il-fdalijiet kienu tqiegħdu f'korp tal-kartapesti bi ibies naturali u tqiegħed taħt l-arta fil-kappella ta' Santa Katerina fejn baqa' hemm sal-lum. Il-festa tiegħi kienet tiġi cċelebrata bil-kbir nhar il-31 ta' Marzu.

Fil-Birgu, id-devozzjoni lejn dan il-qaddis kompliet toktor shiħi u ngħaqdet ma' dik lejn San Lawrenz, tant li kienu saru midalji mill-isbaħ. Fuq naħha minnhom ix-xbieha ta' San Lawrenz u fuq l-oħra ta' San Beninju. Fuq pavalljun li kien iddendel fuq il-bieb

tal-knisja ta' San Lawrenz, fl-okkażjoni tat-traslazzjoni tal-korpsant ta' Santa Liberata, fost kliem ta' eloġju ieħor lejn il-korpsant tal-qaddisa, kien inkiteb:

*Ifrah, o Belt taġila b'hafna rebhiet.
F'dan il-maqdes li inti bnejt,
waqt li l-helsien tiegħek huwa żgurat minn
Lawrenz u Beninju
Liberata, lilek tkabbarlek ġieħek (2).*

Santa Veneranda

Sentejn wara, fuq inizjattiva tal-istess Inkwiżitur Ruffo, is-sorijiet Benedittini tal-Monasteru ta' Santa Skolastika ngħataw il-fdalijiet ta' Santa Veneranda. Meta dawn waslu l-Birgu, kienu ttieħdu fil-knisja ta' San Lawrenz u t-traslazzjoni solenni għall-knisja tagħhom saret fil-21 ta' Settembru 1728 (3). Wara li sar korp tal-kartapesti li fih inġabru l-fdalijiet, dan tlibbes bi drapp mill-ifjen u tqiegħed f'urna tal-ħgieg, fuq il-lemin kif tidħol fil-knisja. Xi snin ilu, dan il-korpsant tilef postu biex minifloku tqiegħdet statwa ta' Santa Rita.

Santa Liberata

Knisja oħra li meta seħħet l-għotja kienet fil-konfini parrokkjali tal-Birgu, hija dik tal-Kapuċċini, illum fil-konfini tal-Kalkara.

Dan kien il-korp ta' Santa Liberata li kien ingħata lill-Kapuċċini wara supplika li pprezentaw lill-Papa Benedittu XIV (1740-1758).

Wasal Malta f'Jannar tal-1751 u ttieħed fil-Palazz tal-Isqof De Bussan (1728-1758). Sena wara, il-fdalijiet, bl-eċċeżzjoni tar-ras, tqiegħdu f'korp tal-kartapest. Ir-ras tqiegħdet, biex tidher, ġo kaxxetta li fuqha qed jistrieh minkeb il-korp.

Fil-bidu ta' Settembru 1752, il-korpsant wasal il-Birgu u nżamm fid-dar tal-benefattur Gużeppi Cachia, li offra ruħu biex jieħu ħsieb iħejji t-traslazzjoni lejn il-knisja tal-Kapuċċini. Iżda qabel għamel dan, Cachia ssellef arka tal-fidda mingħand il-Fratellanza tal-Kurċifiss biex fiha jitqiegħed il-korpsant. Din ġiet imżejna b'velu, ornementi tad-deheb u bukketti tal-ganutell. Meta kollo kien lest, l-arka bil-korpsant tqiegħdet f'sala fid-dar ta' Cachia għall-qima tal-pubbliku, inkluži hafna li ġew minn Ghawdex. Fis-16 ta' Settembru 1752, il-Patri Gwardjan Kapuċċin, imsieħeb minn patrijet mill-kunvent ta' Santa Barbara, ħaduha għal ftit ī hin fil-Palazz tal-Inkwiżitur Paolo Passionei (1743-1754) u minn hemm, għal madwar tliet sīgħat, għand is-sorijet Benedittini ta' Santa Skolastika. Lura fl-Oratorju tal-Kurċifiss, xi qassis in irreċitaw l-Uffizzju Divin sakemm sebañ.

L-ġħada, il-kleru tal-Birgu u l-patrijiet Kapuċċini, fost sparar u daqq tal-qniepen, niżżlu l-korpsant proċessionalment mill-Oratorju għall-knisja ta' San Lawrenz, imżejna għall-okkażjoni. Bdiet quddiesa solenni mill-kappillan tal-parroċċa Dun Andrea Decaro (1741-1785), u kif intemmet, bdiet it-traslazzjoni lejn il-knisja ta' Santa Barbara. Fiha ħadu sehem il-patrijiet Kapuċċini, il-kleru tal-Birgu u ta' Bormla, il-patrijiet Dumnikani tal-Lunzjata u l-fratellanzi tal-parroċċa. Ghadew minn fejn il-Mina ta' Santa Margerita, minn dik tas-Salvatur u tul it-triq dejqa u mħarbtta lejn il-knisja ta' Santa Barbara. L-ġħada, wara l-quddiesa solenni li cċelebraha l-kappillan tal-Birgu fil-pjazza ta' quddiem il-knisja, kienet saret festa kbira (4).

Id-devozzjoni lejn dan il-korpsant tant kotrot li, għalkemm il-knisja hija ddedikata lil Santa Barbara, minn dak iż-żmien, saret aktar magħrufa bħala ta' Santa Liberata u l-festa tagħha kull sena tiġi cċelebrata solennement fil-knisja u wara fil-pjazza ta' quddiemha, nhar is-17 ta' Settembru.

San Luċidu

Fl-ahħar kwart tas-seklu tmintax, il-kilba għall-akkwist ta' xi korpsant kompliет xegħlet, speċjalment fost il-fratellanzi. Dawk tal-Birgu ma baqqħux

Chill cafe and bistro

Caraffa Vaults III & IV
Vittoriosa Waterfront
Birgu BRG 1721

Phone: 2138 3712 / 7991 0000

TAL-PAPAS
Bar & Dine

📍 Triq Desain, Birgu

📞 21669651
🌐 Tal-Papas - Bar & Dine

lura. Il-Fratellanza tal-Kurċifiss, talbet u akkwistat il-fdalijiet ta' San Luċidu. Dakinhar li wasal, fil-11 ta' April 1779, kienu saru festi kbar. Ghalkemm kien hemm il-ħsieb li jitqiegħed f'korp tal-injam, dan baqa' ma seħħix. Il-fdalijiet għadhom sal-lum miżmumin wara ħtieġa fl-arta tal-Kurċifiss (5).

San Liberatu

Il-Fratellanza ta' San Ġużepp ma baqqħetx lura ghax lejlet il-festa ta' San Lawrenz tal-1790, fl-arta tal-kappella tagħha tqiegħdu l-fdalijiet tal-martri San Liberatu. Jingħad li kien instab fiċ-ċimiterju ta' Via Vecchia, f'Ruma, u l-festa tiegħu kienet tiġi cċelebrata fl-20 ta' Diċembru (6).

Santa Kostanza

Hames snin warajhom kien immiss i-ll-Fratellanza tal-Kunċizzjoni. Fis-sodda tal-arta tal-kappellu, fl-1795, il-fratellanza qiegħdet il-korpsant ta' Santa Kostanza,

miġjud u mogħti lilha mill-Inkwiżitur Giulio Carpegna (1793-1798). Meta wasal minn Ruma, dan kien ittieħed fil-Monasteru ta' Santa Skolastika. L-ghada, lejlet il-festa ta' San Lawrenz, saret quddiesa bil-mužika u kif intemmet bdiet it-traslażżjoni għall-knisja parrokkjali. Fil-purċissjoni, mal-kleru, kienu hadu sehem il-fratellanzi kollha tal-parroċċa u l-patrijiet Kapuċċini mill-kunvent ta' Santa Liberata, imsieħba minn mužiċisti bit-tnabar u l-fifri u salut mill-kanuni tal-Kastell Sant'Anġlu u t-Torri ta' San Ģwann (7).

Ma jidhir li hawn xi parroċċa oħra, għajr dik taż-Żejtun, li fiha hemm daqstant fdalijiet ta' martri li nstabu fil-katakombijiet ta' Ruma. Min mod u min ieħor, dawn il-fdalijiet qaddisa kollha jgawdu post importanti fi ġrajjet il-parroċċi u knejjes tagħha. Issa għaddew snin twal minn fuqhom u forsi ż-żmien għamel tiegħu fuq uħud minnhom. Għalhekk hemm bżonn li nieħdu ħsiebhom u nżommuhom f'kundizzjoni li tixirqilhom.

Referenzi

1. Lib. Naz. Libr. 726, f. 128
2. Garzia Joseph OFM cap., *Il-Kapuċċini fil-Kalkara*, Veritas Press, p.74.
3. Achille Ferres, *Descrizione Storica delle Chiese di Malta e Gozo*, p. 284.
4. Garzia, op.cit. pp. 73-75.
5. Porsella Flores JF, *Knejjes li ma għadhomx jidhru ġewwa l-Birgu*, Veritas Press, p.54.
6. Zammit Gabarretta Anton, *The Church of the Grand Masters and Inquisitors*, pp. 54.
7. Porsella Flores, op. cit. pp. 52-53.

ĆORĞ AGIUS: IL-QADDEJ TAJJEB... LI DEJJEM GħAMEL IL-ĞID

GEORGE AGIUS

It-Tnejn, l-1 ta' Marzu 2021 filgħaxija, il-Mulej sejjah fi ħdanu lil-Ġorġ Agius, magħruf bħala Ġorġ tal-MUSEUM jew l-Għannej tal-Mulej, fl-età ta' 94 sena. L-ahbar ġriet bħal leħha ta' berqa u, f'hakka t'ghajnej, kienu bosta il-posts u kummenti li bdew jiċċirkulaw dwaru fil-midja soċjali. Kulhadd kelma waħda; dwar kemm dan ir-raġel twajjeb għamel ġid mal-proxxmu.

Ġorġ twieled il-Birgu nhar it-28 ta' Lulju 1926, iben Marija u Pawlu Agius. Hu kien it-tieni wild minn disgħa li baqgħu ħajjin ghaliex proprjament il-ġenituri tiegħu kellhom tlettix-il wild. Trabba f'familja Nisranija tipika ta' dawk iż-żminijiet, fejn it-talb u l-frekwenza għas-sagamenti kien l-ħobż ta' kuljum. Meta kien jitkellem dwar tfulitu, kien iħobb jgħid li meta kellu 10 snin spiċċa jbigħ il-ħaxix biex jgħin il-familja. Dan wasslu biex għal kuntrarju ta' ħutu, baqa' qatt ma tgħallek jikteb u jaqra.

Haddiem tax-xatt

Meta kellu fit-tit aktar minn sbatax-il sena mar jaħdem ix-xatt, iħott il-vapuri tal-merkanzija. Huwa dam jaħdem hemmhekk għal aktar minn 44 sena, sakemm hareġ bil-pensijni. Fuq il-post tax-xogħol kien iħeġġeg lill ta' madwaru biex jitkolu tat-tmienja (l-Angelus), imma mhux l-ewwel darba li sab minn jagħthih fastidju, iżda dejjem ħafex u sahansitra talab għal min għamillu l-ħsara.

Huwa kien jgħid li f'żgħożitu kien hemm

L-awtur ta' dan l-artiklu flimkien mu' ġorġ

perjodu fejn ħassu miġbud għaż-żwieġ. Iżda spiċċa affaxxinat mit-tagħlim ta' San ġorġ Preca u biddel il-ħsieb, ghaliex ħassu msejjah li jsir soċju tal-MUSEUM. Minkejja kollo, jidher li l-Mulej kellu pjanijiet oħra għal-Ġorġ; minkejja li fassal ħajtu fuq dak li xorob mit-tagħlim u l-ispiritwalità ta' San ġorġ Preca, baqa' qatt ma sar soċju tal-MUSEUM.

Konverżjoni u grazja

Esperjenza qawwija li rrakkontali kemm-il

darba hija dik li għaddha minnha fl-1950, meta kellu 24 sena. F'dik is-sena, waqt pellegrinaġġ li kien qed jagħmel f'Lourdes, Għorġ niedem minn dnubietu, iddeċċedha li jagħmel qrara tajba. Imbagħad dar lejn il-Madonna u talabha tgħid lill binha, Gesù, jaħfirlu dnubietu kollha, "għax issa li sar, sar." Talabha wkoll, biex Gesù jaġtih il-grazzja li ma jidnibx iż-żejjed. Iżda dan ma kienx bizzżejjed ghax xtaq grazzja oħra. B'ton persważiv huwa kien ikompli jirrakkonta li stħajjal lill-Madonna tgħidlu: "Xi trid iż-żejjed Għorġ?" Hu wiegħeb: "Il-grazzja li nagħmel il-gid kull fejn inkun".

Hidmitu fil-Birgu

Il-kontribut ta' Ĝorġ lejn belt twelidu, kien wieħed kbir u varjat. Wara li waqaf milli jattendi fil-MUSEUM tal-lokal, f'żgħożiż sar membru taċ-Čirkolu tal-Ġuvintur tal-Azzjoni Kattolika bl-isem ta' San Filippu Neri. Għal sbatax-il sena shah kien jieħu tħsieb iċ-ċimiterju ta' San Lawrenz, li jinsab fil-konfini tal-Birgu. Fil-ħdud fil-ġħodu, b'tifel maġenbu jdoqq il-qanpiena, kien iterraq mal-Birgu jiġbor għaċ-ċimiterju u għall-erwieħ. Bħala bniedem mimli bis-saħħha kont issibu jerfa' l-i-standardi, l-aktar fil-purċiżjonijiet tas-Sagament u tal-Ġimġha l-Kbira u jaġhti xi ġirja bl-istawta ta' Kristu Rxoxt. Xena nostalgika li tiġi quddiem ghajnejja hija dik ta' meta kont tifel. Xdin konna naraw għaddej fit-triq jew mill-pjazza, konna niġru għal fuqu u ngħidulu, "Għorġ, qabblilna waħda." Hu, bil-paċċenzja kollha, jqabblina xi tnejn u meta nrossuh biex jgħidilna oħra, hafna drabi kien jispiċċa hekk: "Issa daqshekk għax is-sidrija tiġi glekk."

Iżur il-morda

Il-Mulej żejjen lil-Ġorġ bid-don tal-kelma mqabbla. Huwa, bħal qaddej fidil u għaqali għamel hafna ġid permezz ta' dan it-talent. Għal għexierien ta' snin, ta' kuljum, wara

x-xogħol, kien jerħilha lejn l-isptar San Luqa. Bil-kelma mqabbla tiegħu, kien ta' farraq kemm għal morda, kif ukoll għal qrabathom. Meta ma baqax jaħdem, il-frekwenza fl-isptar zdiedet għax beda jmur fil-ġħodu wkoll.

Membru Koperatur tal-MUSEUM

Għorġ, li sa minn ċkunitu ħabb il-MUSEUM, meta qietu l-okkażjoni ssieħeb fil-fergħa tal-Koperaturi, mwaqqfa bil-barka ta' San Għorġ Preca. Bħala membru ta' din il-fergħa, fuq sidru kien jilbes il-beġġ tal-Verbum Dei u ta' kull għimgħa kien jattendi għal-laqghat organizzati mill-istess fergħa. Is-Socjetà tal-MUSEUM kienet tagħtu permess li jattendi mas-soċċi tal-MUSEUM għal-laqgha ta' nhar ta' Erbgha u laqghat oħra. Niftakru wkoll jiġi l-qasam tal-Birgu għall-eżercizzi tar-Randan.

Membru tax-Xirka tal-Isem Imqaddes ta' Alla

Patri Angeliku Vella OP ħajjar lill-Ġorġ biex bhala membri tax-Xirka tal-Isem Imqaddes ta' Alla, jibdew iduru l-ħwienet, l-iskejjel, il-klabbs u l-każini jippromovu l-Kelma t'Alla. Patri Anġeliku, għal-Ġorġ, kien ifisser hafna. Billi tnejn kienu mill-Birgu u kważi tħampar xulxin, huma sa minn ċkunithom kienu tħieb kbar. F'din il-missjoni ġidida, bil-kliem sempliċi u mqabbel, Ĝorġ kien jaġħmel id-differenza. Kien jaġħti seħmu wkoll waqt il-Kungress organizzat mix-Xirka u, għal hafna snin, nhar ta' Hadd kien jorganizza quddiesa fil-venda tal-Belt għax-xufiera tal-karozzi tal-linja u għall-bejjiegħha tal-monti.

Jiltaqa' ma' żewġ qaddisin

Matul ħajtu huwa kellu l-grazzja li jitħażu wiċċi imb wiċċi ma' żewġ qaddisin: San Piju tal-Pjagi u San Ĝorġ Preca. Ma' San Piju Itaqa' fl-1950 waqt pellegrinaġġ f'Lourdes. Ma' San Ĝorġ Preca mhux biss ił-taqa', imma saħħansitra kellu x-xorti jerfġi bosta drabi.

Dan għaliex ta' kull xahar, Dun Ġorġ kien imur jagħmel konferenza għand is-Sur Nikol Caruana fi Strada Merkanti, il-Belt. Billi dawn il-laqgħat kienu jsiru fis-sular ta' fuq, Ġorġ, flimkien ma' xi haddieħor, kien jerfa' lil Dun Ġorġ bis-sigġu b'kollo. Kull meta kienet tiġi l-opportunità li jisma' lil Dun Ġorġ jgħalliem, lil Ġorġ kont issibu hemm. Dan il-qassis qaddis kien sors ta' ispirazzjoni u għajjnuna kbira fil-hajja spiritwali ta' Ġorġ.

Esperjenzi personali

Fil-memorja tiegħi nżomm b'għożza bosta esperjenzi marbuta ma' Għorġ. Fost dawn se naqsam magħkom waħda partikolari. Billi jien kont naħdem fi stamperja, darba talabni ngħinu jistampa ktejjeb b'numru ta' poeżzija minn tiegħu, li kien ġabarhomlu Patri Guido Schembri OFM. Jien hadtlu ħsieb ta' kollo u meta x-xogħol kien lest mort bil-kotba d-dar tiegħu. Feraħ hafna u kien sodisfatt u qalli: "Dan hu mezz iehor kif nagħmlu l-ġid." Fis-snin ta' wara stampajna eluf kbar minn dawn il-kotba u sahansitra ħriġna wkoll it-tieni ktieb, li kien jinkludi poeżziji differenti. Il-flus li kien jibqagħlu mill-bejgħ ta' dawn il-kotba kien iqassamhom karitā.

Rikonoxximent

Ġorġ qatt ma fittex l-unuri u dak li kien jagħmel, dejjem għamlu għall-akbar glorja

ta' Alla u l-ġid tal-proxmu. Minkejja dan, lejn l-ahħar tas-snин disghin tas-seklu għoxrin, gie mogħti xi onorificenzi bħala rikonoxximent. Fl-1995 il-Kunsill Lokali tal-Birgu għoġġu jonorah bl-unur ta' Ĝieħ il-Birgu, titlu li jingħata lil xi Vittoriosan li jiddistengwi ruħu. Sentejn wara, fl-1997, l-istat Malti irrikonoxxa l-kontribut ta' Ġorġ fost il-poplu Malti bl-għoti tal-midalja ta' Ĝieħ ir-Repubblika, mogħtija mill-President Ugo Mifsud Bonnici. Fl-2018 ingħata wkoll il-Premju Nazzjonali tal-Volontarjat. It-taqbiliet tiegħu kienu apprezzati tant li kienu ġew studjati mid-Dipartiment tal-Malti fl-Università ta' Malta bħala parti minn proġett fuq it-tradizzjonijiet orali lokali li ħallew impatt fuq il-lingwa Maltija.

Fl-ahħar snin, l-arritrè f'rīglejh kompliet taggrava. Minkejja li kien qed jimxi b'żewġ bsaten u jbatis biex jimxi, sakemm seta', baqa' jmur iżur is-swali tal-outpatients tal-isptar Mater Dei. Meta ma setax immur aktar, ta' kuljum kien jinżel għall-quddies tat-8.30am fil-knisja parrokkjali tal-Birgu u wara jibqa' hemm jitlob għal hafna ħin. Nghidha bla tlaqliq li meta kont nosservah kien jedifikani. Bejni u bejn ruħi kont cert li l-qawwa ta' Ġorġ biex jagħmel il-ġid kienet tiġi mill-Ewkaristija u t-talb. Meta il-fori ddgħajjief ħafna, huwa gie rikoverat fir-residenza San Vinċenzo sa ma miet.

Il-quddiesa tal-funeral saret l-Erbgħa, 3 ta' Marzu 2021, fil-Kollegġjata ta' San Lawrenz tal-Birgu, mill-Arċisqof ta' Malta, Charles J Scicluna, flimkien ma' għadd ta' saċerdoti. Huwa gie midfun fil-qabar tal-familja li jinsab fċ-ċimiterju ta' San Lawrenz fil-Birgu stess. Il-poplu Malti, b'mod speċjali l-parrocċċa tiegħu tal-Birgu, għandhom ikunu grati lejn Ġorġ tal-eżempju tiegħu, tal-karitā li kien jagħmel mal-batuti u tat-tjubija li kelle. Ġorġ jibqa' f'qalbna. Aqħtih, O Mulej, il-mistriek ta' dejjem.

MONS SALV DEBRINCAT: BNIEDEM TA' ALLA U TAL-POPLU

FR JOHN AVELLINO

Nhar is-Sibt, 10 ta' Lulju, Mons Salv Debrincat mar jiltaqa' mal-Hallieq fis-sema fl-età ta' 84 sena. Mons Debrincat kien kanonku tal-Kolleġġjata tagħna u kull ġimgħa kien jiġi jżurna, joffri s-sagreement tar-rikonċiljazzjoni u jqaddes. Kellu mħabba kbira lejn il-Birgu, il-knisja ta' San Lawrenz u l-patrun tagħna, tant li flimkien mal-membri l-oħra tal-familja tiegħu, kien ikun magħnha tul il-ġranet tal-festa. Din is-sena se jiċċelebra lill-martri San Lawrenz fis-sema!

Mons Debrincat kien dejjem qrib il-poplu Ghawdex, speċjalment dawk inqas fortunati. Kellu qalb kbira għall-batuti u ħeġġa kbira biex iwassal l-Evangelju. Kien regolarmen imur Fatima ġimħat shaħ biex joffri servizz ta' qrar. Dun Salv, kif kien magħruf minn dawk qrib tiegħu, kien bniedem ta' ftit kliem, imma dejjem b'parir siewi lil dawk li jfittu l-ghajnejha tiegħu.

Dun Salv, li kien mill-Munxar, kien ordnat saċerdot fis-7 ta' April 1962. Studja f'għadd ta' universitajiet f'Ruma, sakemm ħa d-Dottorat. Fl-1965, Mons Debrincat inħatar bħala t-tieni kappillan tal-parroċċa tal-Munxar. Tul il-parrokkat twil tiegħu ta' 31 sena, ħalla impatt qawwi fuq ir-raħal tal-Munxar. Fl-istess waqt kien għalliem fis-Seminarju Minuri, kif ukoll fis-Seminarju Maġġuri.

Mons Debrincat ħalla impatt qawwi fuq il-komunità tal-Munxar u għen mhux fit il-biex tinqata' kull pika li kienet teżisti mal-parroċċa Matriċi ta' Sannat. Minħabba din il-kwalità tiegħu mhux l-ewwel darba li ġie mqabbad minn parroċċi oħra biex jagħmilha ta' medjatur fi kwistjonijiet parrokkjali.

Fl-1996 Mons Debrincat inħatar Kanċillier tad-Djoċesi ta' Għawdex. Fit-8 ta' Awwissu 1996 ġie maħtur Kanonku Onorarju tal-Kolleġġjata ta' San Lawrenz tal-Birgu. Bhala Kanonku Onorarju ta' din il-Kolleġġjata hu rċieva mingħand l-Ordni tal-Kavallieri ta' San Ģwann id-dekorazzjoni *Croce dell'Ordine al Merito Melitense pro pa's meritis*.

Il-funeral ta' Mons Debrincat sar it-Tnejn, 12 ta' Lulju, fil-Katidral ta' Santa Marija fir-Rabat, Għawdex, u kien ippresedut mill-Kardinal Mario Grech. Minn dawn il-paġni nagħtu l-kondoljanzi lil-ħutu u l-familji tagħhom. Agħtih, O Mulej, il-mistrieħ ta' dejjem.

VICTOR BORG: MISSIER B'QALB KBIRA

FR JOHN AVELLINO

Fil-bidu ta' din is-sena l-Birgu u l-parroċċa ta' San Lawrenz tilfu pilastru, Victor Borg, magħruf bħala n-Nepuċ. Victor mar jiltaqa' mal-ħallieq tagħna fis-sema nhar il-ħadd, 24 ta' Jannar, wara li għadda mumenti ta' tbatija lejn l-ahħar ta' ħajtu.

Naħseb naqblu ikoll li l-Birgu hu bil-wisq grat lejn dan il-membru tal-komunità tagħna, li issa jagħmel parti mill-ġemgħa tal-qaddisin fis-sema, flimkien ma' San Lawrenz, patrun tal-Belt Rebbieħa. Ngħid dan għaliex Victor kien sar wieħed minna. Kien bniedem li għex ghall-familja tiegħu, li kienet il-mimmi ta' ghajnejh. Kont issibu għal kollox. Kien id importanti fil-parroċċa tagħna. Għamel ħafna xogħol manwali fil-knisja ta' San Lawrenz. Kien bil-hila tiegħu li snin ilu kien illustrat l-irħam kollu tal-paviment tal-knisja; kien jidħol għal ħafna xogħol taż-żebgha, u għal xi żmien kien ukoll membru tal-Kumitat Festi Esterni San Lawrenz. Irrid ngħid li għal xi biċċa xogħol kbira, li titlob impenn u għaqal, konna spiss induru lejh u ma kienx jiddejja q-jidħol għaliha. Victor kien ukoll għal ħafna snin jagħmel parti mill-Għaqda Piroteknika 10 ta' Awwissu. Insomma kull ħaġa li kellha x'taqsam mal-festa kienet f'qalbu.

Żgur li kulħadd jiftakar lill Victor imdendel fuq il-kolonna l-kbira meta l-vara ta' San Lawrenz Jagħti d-Dawl lill-Għomja kienet qed tkun ippreparata biex tittella' fuqha u mbagħad b'mod simpatiku jinżel maċ-ċima għaż-ċapċċip ta' dawk taħt il-kolonna. Imma l-akbar gost ta' Victor waqt il-festa kien il-ħruq tas-salut waqt il-ħruq tal-istatwa titulari fil-purċijsjoni.

Irrid ngħid li ma' Victor kelli rapport tajjeb hafna. Kien hemm rispett reċiproku bejnietna. Meta għamilt

l-operazzjoni tal-hip replacement xi snin ilu, u allura għal għadd ta' xhur ma stajtx insuq, lill Victor tħabtu jagħmilha ta' xufier miegħi. Kien iwassalni u jiġi għalija kull fejn kien ikolli bżonn! Grazzi, Vic.

Illum Victor in-Nepuċ – kif kien jieħu gost nghajtulu, qiegħed mal-ħallieq fis-sema. Kien missier eżemplari, Vittoriosan, pilastru li ta' ħafna lill-Birgu u lill-parroċċa tagħna. Victor jibqa' magħna f'dak li wettaq fil-knisja tagħna b'qalb kbira. Grazzi ħabib. Sakemm nerġgħu nitlaqqgħu. Lill-familja tiegħu, f'isem il-parroċċa, nerġa' nagħtiha l-kondoljanzi tiegħi. Agħtih, O Mulej, il-mistrieh ta' dejjem.

GO BEYOND ORDINARY PAY THIRD PARTIES ONLINE

Talk to us | 2131 2020 | bov.com

Issued by Bank of Valletta p.l.c., 58, Triq San Ċakkaria, Il-Belt Valletta VLT 1130.

Bank of Valletta p.l.c. is a public limited company regulated by the MFSA and is licensed to carry out the business of banking in terms of the Banking Act (Cap. 371 of the Laws of Malta).

BOV
Bank of Valletta

CONSERVATION AND RESTORATION
OF ART AND ARCHITECTURE

Exporters Street, Zone 2
Central Business District | Birkirkara CBD 2040
[t] +356 21491297 | [m] +356 79961838
www.recoop.com.mt